

Kamer
van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1980-1981

2 JUNI 1981

BEGROTING

van de Rijkswacht
voor het begrotingsjaar 1981

WETSONTWERP

houdende aanpassing
van de begroting van de Rijkswacht
voor het begrotingsjaar 1980

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE LANDSVERDEDIGING (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER GHEYSEN

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer L. Olivier.

A. — Leden : de heren De Mey, De Vlies, Mej. Devos, de heren Gheysen, Kelchtermans, le Hardy de Beaulieu, Tanghe, Uyttendaele, Vanden Boeynants, Van Dessel. — de heren Baldewijns, Dunschutter, Dejardin, Denison, Moock, Marcel Remacle, Tobback. — de heren Bonnel, Louis Olivier, Poswick, Vreven. — Mevr. Banneux. — de heer Vansteenkiste.

B. — Plaatsvervangers : de heren Aerts, Cardoen, Cauwenberghs, Mevr. Dielens, de heren Grafe, Lenaerts, Mathieu Rutten, Schyns, Mme Tyberghein-Vandenbussche, de heer Willems, N. — de heren Biefnot, Bourry, Mevr. Brenez, de heren Gondry, Vandenhove, Vanderheyden, Van Der Niepen, Van Gompel. — de heren Bertouille, Buchmann, Damseaux, Mevr. Duclos, de heer Maistriaux. — de heer Fiévez, Mevr. Spaak. — de heren Raphaël Declercq, Valkeniers.

Zie :

4-X (1980-1981) :

— Nr 1 : Begroting.

5-X (1980-1981) :

— Nr 1 : Wetontwerp.

Chambre
des Représentants

SESSION 1980-1981

2 JUIN 1981

BUDGET

de la Gendarmerie
pour l'année budgétaire 1981

PROJET DE LOI

ajustant le budget de la Gendarmerie
de l'année budgétaire 1980

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA DEFENSE NATIONALE (1)

PAR M. GHEYSEN

(1) Composition de la Commission :

Président : M. L. Olivier.

A. — Membres : MM. De Mey, De Vlies, Mlle Devos, MM. Gheysen, Kelchtermans, le Hardy de Beaulieu, Tanghe, Uyttendaele, Vanden Boeynants, Van Dessel. — MM. Baldewijns, Dunschutter, Dejardin, Denison, Moock, Marcel Remacle, Tobback. — MM. Bonnel, Louis Olivier, Poswick, Vreven. — Mme Banneux. — M. Vansteenkiste.

B. — Suppléants : MM. Aerts, Cardoen, Cauwenberghs, Mme Dielens, MM. Grafe, Lenaerts, Mathieu Rutten, Schyns, Mme Tyberghein-Vandenbussche, M. Willems, N. — MM. Biefnot, Bourry, Mme Brenez, MM. Gondry, Vandenhove, Vanderheyden, Van Der Niepen, Van Gompel. — MM. Bertouille, Buchmann, Damseaux, Mme Duclos, M. Maistriaux. — M. Fiévez, Mme Spaak. — MM. Raphaël Declercq, Valkeniers.

Voir :

4-X (1980-1981) :

— № 1 : Budget.

5-X (1980-1981) :

— № 1 : Projet de loi.

DAMES EN HEREN,

I. — Uiteenzetting van de Minister

« A. Algemeen overzicht

1. Globale middelen

1. De globale middelen van de oorspronkelijke begroting 1981 belopen 13 569 miljoen F, wat neerkomt op een verhoging met 3,5 % t.o.v. de oorspronkelijke begroting 1980 (13 105,8 miljoen F).

2. Deze globale middelen kunnen als volgt verdeeld worden :

- a) 13 014,2 miljoen F lopende uitgaven en 554,8 miljoen F kapitaaluitgaven;
- b) 13 147,8 miljoen F niet-gesplitste kredieten en 421,2 miljoen F ordonnanceringskredieten;
- c) 10 525,7 miljoen F (of 77,6 %) personeelsuitgaven, 2 488,5 miljoen F (of 18,3 %) werkingsuitgaven, 554,8 miljoen F (of 4,1 %) investeringsuitgaven.

2. Personeelsuitgaven

De personeelsuitgaven voor een bedrag van 10 525,7 miljoen F, indexprovisie van 117,2 miljoen F inbegrepen, vertegenwoordigen 77,6 % van de begroting.

De stijging t.o.v. de initiale begroting 1980 beloopt 182,1 miljoen F of slechts 1,8 %.

Deze strenge kredietbesparing heeft tot gevolg dat de commandant van de rijkswacht het presteren van overuren op een drastische wijze moet beperken en de week-endprestaties moet verminderen.

Dit heeft een onvermijdelijke weerslag op de paraatheid.

3. Werkingsuitgaven

De werkingsuitgaven bedragen 2 488,5 miljoen F, hetzij 18,3 % van de begroting.

De globale stijging met 281,1 miljoen F t.o.v. de initiale begroting 1981, hetzij 12,7 %, vloeit hoofdzakelijk voort uit de hiernavolgende rubrieken :

- artikel 12.05 : vergoedingen voor werkelijke lasten (+ 252,7 miljoen F) ingevolge de toegekende sectoriële programmatie;
- artikel 12.22 : gebruik van vervoermiddelen (+ 55,4 miljoen F).

Ingevolge de bestendige stijging van de petroleumpprodukten worden de werkingsuitgaven uiteraard onder een zeer sterke druk gezet.

De beperking van de diensten per motorvoertuig is hiervan het rechtstreeks gevolg.

4. Investeringsuitgaven

Het totaal van de betalingsmiddelen inzake investeringen, voor een bedrag van 554,8 miljoen F, is identiek aan dat van 1980.

Het vastleggingsprogramma 1981, ten bedrage van 294,9 miljoen F, houdt in :

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — Exposé introductif du Ministre

« A. Aperçu général

1. Moyens globaux

1. Les moyens globaux du budget initial 1981 s'élèvent à 13 569 millions de F, ce qui représente une augmentation de 3,5 % par rapport au budget initial 1980 (13 105,8 millions de F).

2. Ces moyens globaux peuvent être subdivisés comme suit :

a) 13 014,2 millions de F de dépenses courantes et 554,8 millions de F de dépenses de capital;

b) 13 147,8 millions de F de crédits non dissociés et 421,2 millions de F de crédits d'ordonnancement;

c) 10 525,7 millions de F (soit 77,6 %) de dépenses de personnel,

2 488,5 millions de F (soit 18,3 %) de dépenses de fonctionnement,

554,8 millions de F (soit 4,1 %) de dépenses d'investissement.

2. Dépenses de personnel

Les dépenses de personnel d'un montant de 10 525,7 millions de F, une provision index de 117,2 millions de F y comprise, représentent 77,6 % du budget.

L'augmentation par rapport au budget initial 1980 s'élève à 182,1 millions de F soit 1,8 % seulement.

Cette limitation de crédit rigoureuse a comme conséquence que le commandant de la Gendarmerie a dû diminuer de façon draconienne la prestation d'heures supplémentaires et a dû réduire les prestations de week-end.

Cette situation a des répercussions inévitables sur la disponibilité.

3. Dépenses de fonctionnement

Les dépenses de fonctionnement s'élèvent à 2 488,5 millions de F, soit 18,3 % du budget.

L'augmentation globale de 281,1 millions de F par rapport au budget initial 1981, soit 12,7 %, découle principalement des rubriques suivantes :

— article 12.05 : indemnités pour charges réelles (+ 252,7 millions de F), suite à la programmation sectorielle accordée;

— article 12.22 : utilisation des moyens de transport (+ 55,4 millions de F).

En raison de l'augmentation constante des prix des produits pétroliers, les dépenses de fonctionnement sont évidemment soumises à de très fortes pressions.

La limitation des services motorisés en est la suite directe.

4. Dépenses d'investissement

Le total des moyens de paiement en matière d'investissements, pour un montant de 554,8 millions de F, est identique à celui de 1980.

Le programme des engagements 1981, d'un montant de 294,9 millions de F, comporte :

- de vervanging van voertuigen : 134,2 miljoen F;
- de aankoop van transmissiemiddelen : 121,3 miljoen F;
- de vervanging van bewapening : 33,6 miljoen F;
- de aankoop van divers materieel : 5,8 miljoen F.

5. Voorziene aanpassing van de oorspronkelijk begroting

Zoals voor Landsverdediging werden ook voor de rijkswacht verminderingen opgelegd voor een bedrag van circa 88 miljoen F op de lopende uitgaven 1981.

Deze verminderingen werden gespreid over de personeels- en de werkingsuitgaven voor respectievelijk 46 en 42 miljoen F.

Rekening houdend met deze verminderingen bedraagt de globale stijging van de aldus aangepaste begroting 1981 nog slechts 2,86 % t.o.v. de initiale begroting 1980.

B. Het personeel

1. Toestand der effectieven

a) Het operationeel korps van de rijkswacht

De verhoging van het effectief van het operationeel korps van de rijkswacht, voorzien door de wet van 29 december 1975, werd gepland, zoals mijn voorgangers reeds hebben onderlijnd, over 5 jaar voor de onderofficieren en over 10 jaar voor de officieren.

Ingevolge het regeerakkoord werd deze uitbreiding beperkt tot het aantal manschappen bereikt op 1 januari 1979 : nagenoeg 15 800 man.

Het effectief van het operationeel korps van de rijkswacht, officieren, onderofficieren en leerlingen samen bedroeg op 1 januari 1980, 15 665 man; op 1 januari 1981 bedroeg het 15 540 man.

Het deficit op die data wordt verklaard door het feit dat het blokkeren van het aantal manschappen op het niveau van 1 januari 1979, de rijkswacht ertoe heeft verplicht het recruteringsbeleid zo te voeren dat op geen enkel ogenblik het door het regeerakkoord opgelegde maximum cijfer wordt overschreden. Men dient inderdaad te weten dat de belangrijke schommelingen van het effectief vooral trimestriek optreden en het is mogelijk dat het aantal manschappen op een preciese datum, in voorkomend geval op 1 januari van een bepaald jaar, beneden het aantal ligt dat voorheen of daarna zou aangehouden zijn.

Maar, ook al is 1981 met een tekort van ruim 250 man begonnen, toch laten de recruteringsprocedures die nu reeds lopen, toe te voorzien dat op 1 oktober van dit jaar de manschappen van het operationeel korps van de rijkswacht 15 700 eenheden zullen overtreffen, waardoor het tekort tot minder dan 100 eenheden wordt beperkt.

b) Het militair personeel ten dienste gesteld van de Rijkswacht

Bij overgangsmaatregel bepaald door de wet van 29 december 1975, kunnen militairen van de andere krijgsmachten aangeduid worden om dienst te doen bij de rijkswacht ten einde het effectief van het toekomstig administratief en logistiek korps aan te vullen.

- le remplacement de véhicules : 134,2 millions de F;
- l'achat de moyens de transmission : 121,3 millions de F;
- le remplacement d'armement : 33,6 millions de F;
- l'acquisition de matériel divers : 5,8 millions de F.

5. Adaptations prévues du budget initial

Comme pour la Défense nationale, des réductions ont été imposées à la gendarmerie pour un montant de quelque 88 millions de F sur les dépenses courantes 1981.

Ces réductions ont été réparties sur les dépenses de personnel et de fonctionnement, respectivement à concurrence de 46 et 42 millions de F.

Compte tenu de ces réductions, l'augmentation globale du budget 1981 ainsi ajusté s'élève à peine à 2,86 % par rapport au budget 1980 initial.

B. Le personnel

1. Situation des effectifs

a) Le corps opérationnel de la gendarmerie

L'augmentation des effectifs du corps opérationnel de la gendarmerie, prévue par la loi du 29 décembre 1975, devait être échelonnée, ainsi que mes prédécesseurs ont déjà eu l'occasion de le souligner, sur 5 ans pour les sous-officiers et 10 ans pour les officiers.

Suite à l'accord de gouvernement, cette augmentation a été limitée aux effectifs du 1er janvier 1979, voit pratiquement 15 800 hommes.

Les effectifs du Corps opérationnel de la gendarmerie en officiers, sous-officiers et élèves étaient, au 1er janvier 1980, de 15 665 hommes; au 1er janvier 1981, ils étaient de 15 540.

Le déficit à ces dates s'explique par le fait que le blocage des effectifs au niveau atteint le 1er janvier 1979 a imposé une politique de recrutement qui devait être menée de manière à ne pas dépasser, à aucun moment, le maximum imposé par l'accord de gouvernement. Il faut savoir, en effet, que les fluctuations importantes d'effectifs se constatent surtout trimestriellement et il se peut que les effectifs arrêtés à une date précise, en l'occurrence le 1er janvier d'une année déterminée, soient inférieurs à ceux qui auraient été relevés antérieurement ou par la suite.

Ainsi, si l'année 1981 a commencé avec un déficit de quelque 250 hommes, les procédures de recrutement déjà bien engagées actuellement permettent de prévoir qu'au 1er octobre de cette année, les effectifs du corps opérationnel de la gendarmerie dépasseront 15 700 unités, réduisant le déficit à moins de 100 unités.

b) Le personnel militaire mis en service à la gendarmerie

Par mesure transitoire prévue par la loi du 29 décembre 1975, des militaires des autres forces armées peuvent être désignés pour faire du service à la gendarmerie afin de compléter les effectifs du futur corps administratif et logistique.

In werkelijkheid heeft deze administratieve en logistieke steun van het leger, wettelijk reeds voorzien in de wet van 8 april 1969 die de wet op de rijkswacht van 2 december 1957 gewijzigde, nooit beantwoord aan het door de wetgever vastgestelde objectief. Hoewel 80 officieren en 1 500 militairen beneden de rang van officier zo door het leger kunnen worden aangewezen, heeft het aantal officieren nooit de 51 overschreden en dat van het personeel beneden deze rang nooit 564.

Sedert enige tijd vermindert deze inbreng nog. Begin 1981 telde men 43 officieren en 466 niet-officieren.

c) *Het contractueel burgerpersoneel*

Het aantal van deze personeelsleden blijft constant. Het bereikt het equivalent van 950 full-time betrekkingen, waaronder, naast 200 dactylo's, onderhoudspersoneel en personeel voor het poetsen der lokalen.

2. *De recruterung van vrouwelijke personeel*

In februari 1981 heb ik de beslissing genomen de recruterung bij de rijkswacht open te stellen voor vrouwelijk personeel, omdat ik meende, in overeenstemming met hoofdstuk V van de wet van 4 augustus 1978, de volledige gelijkheid tussen man en vrouw te moeten toepassen voor wat de toegang tot de betrekkingen betreft.

De inlijving van de eerste kandidaten zal voor de vrouwelijke kandidaat-rijkswachtofficieren op hetzelfde moment doorgaan als voor mannelijke collega's, n.l. in de loop van augustus 1981, op het ogenblik van de toetreding tot de Koninklijke Militaire School van de nieuwe promotie Alle Wapens.

De inlijving van de vrouwelijke kandidaten keur- en onderofficieren zal plaats hebben eind september 1981 in de Koninklijke Rijkswachtschool.

Tot nu toe heeft nog geen enkele kandidate de recruteringsprocedure beëindigd. Omrent deze innovatie ben ik bijgevolg slechts op hypotheses aangewezen. 41 vrouwelijke kandidaten officieren hebben zich ingeschreven voor de recruteringsproeven. Tot nu toe beschik ik nog niet over de resultaten. De litteraire proeven hebben ze reeds afgelegd en gedeeltelijk ook de fysische en medische proeven.

Onder de 2 700 ingeschrevenen voor de recruterung van keuronderofficieren, bevonden zich 225 vrouwelijke kandidaten. Na de eerste proef vervulden slechts 26 van deze laatsten de voorwaarden om de recruteringsproeven verder te zetten.

Er dient opgemerkt dat het percentage geslaagden (12 %) duidelijk lager ligt dan voor de mannelijke kandidaten. Tot nu toe kunnen hiervoor nog geen redenen worden gegeven.

80 vrouwelijke kandidaten lagere onderofficieren hebben tot hier toe hun kandidatuur gesteld. Het blijkt dat het aantal geslaagden hier lichtjes hoger is dan voor de mannelijke kandidaten. Niettemin is het nog te vroeg om in dit verband reeds conclusies te trekken.

3. *De toepassing van de nieuwe statutaire reglementeringen op het personeel van de Rijkswacht*

a) Al het personeel van de rijkswacht heeft, sedert twee jaar, een eigen administratief statuut.

En réalité, cet appui administratif et logistique de l'armée, légalement prévu déjà depuis la loi du 8 avril 1969 ayant modifié celle du 2 décembre 1957 sur la gendarmerie, n'a jamais répondu à l'objectif fixé par le législateur. Alors que 80 officiers et 1 500 militaires au-dessous du rang d'officiers de l'armée pouvaient ainsi être désignés, jamais le nombre d'officiers n'a dépassé celui de 51 et celui du personnel au-dessous de ce rang 564.

Depuis quelque temps, cet apport va d'ailleurs en diminuant. Début 1981, l'on comptait 43 officiers et 466 militaires au-dessous de ce rang.

c) *Le personnel civil contractuel*

L'effectif de ce personnel reste constant. Il atteint l'équivalent de 950 emplois à plein temps, comprenant outre 200 dactylos, du personnel d'entretien et de nettoyage des locaux.

2. *Le recrutement de personnel féminin*

En février 1981, j'ai pris la décision d'ouvrir le recrutement à la gendarmerie au personnel féminin, estimant devoir appliquer, conformément au chapitre V de la loi du 4 août 1978, l'égalité complète entre hommes et femmes en ce qui concerne l'accès aux emplois.

L'incorporation des premières candidates aura lieu pour les candidates officiers de gendarmerie en même temps que pour leurs collègues masculin, soit dans le courant du mois d'août 1981, au moment de l'admission de la nouvelle promotion Toutes Armes à l'Ecole Royale Militaire.

L'incorporation des candidates sous-officiers d'élite et subalternes aura lieu fin septembre 1981 à l'Ecole Royale de Gendarmerie.

A ce jour aucune candidate n'a encore terminé les procédures de recrutement. Je ne puis donc émettre au sujet de cette innovation que des hypothèses. 41 candidates officiers se sont inscrites aux épreuves de recrutement. Je ne dispose d'aucun résultat définitif alors qu'elles ont présenté les épreuves littéraires et, en partie, les épreuves physiques et médicales.

Parmi les 2 700 inscrits au recrutement de sous-officiers d'élite, figuraient 225 candidates. Après la première épreuve, 26 candidates seulement réussissaient les conditions pour poursuivre les épreuves de recrutement.

Il est à noter que le pourcentage des réussites (12 %) est nettement inférieur à celui des candidats masculin. On s'interroge toujours sur les causes de cet échec.

A ce jour, 80 candidates sous-officiers subalternes ont posé leurs candidatures. Il semble que le niveau de réussites soit un peu plus élevé que chez les candidats masculins. Il est néanmoins prématûré de tirer des conclusions à cet égard.

3. *L'application des nouvelles réglementations statutaires au personnel de la gendarmerie*

a) L'ensemble du personnel de la gendarmerie bénéficie, depuis deux ans, d'un statut administratif qui lui est propre.

Toen dit statuut, dit wil zeggen de wet van 27 december 1973, volledig in werking trad, ingevolge de laatste koninklijke uitvoeringsbesluiten van april 1979, was dit vooral een vernieuwing voor het personeel beneden de rang van officier dat, tot dan toe, enkel onder een systeem viel van dienstnemingen en wederdienstnemingen.

Na twee jaar toepassing van dit statuut, laat de ervaring toe te zeggen dat over het algemeen deze wet, evenals de uitvoeringsbesluiten, bijdragen tot een beheer dat een harmonisch evenwicht tussen de rechten en plichten van dit personeel garandeert.

Deze verbetering kon doorgang vinden o.a. door het invoeren van goed uitgewerkte procedures, die er soms zelfs enigszins ingewikkeld bij worden, zoals inzake definitieve ambtsontheffing.

De vraag is nu hoe de bestaande regels soepeler en dierzichtelijker maken, zonder te raken aan het noodzakelijke evenwicht tussen de rechten en de plichten van het personeel.

b) Inzake tucht heb ik met voldoening vastgesteld dat het rijkswachtcommando de bepalingen van de wet van 14 januari 1975 op het tuchtreglement, met veel onderscheidingsvermogen en zin voor maat toepast en dat bijgevolg binnen de rijkswacht een gezonde discipline heerst.

Op 19 juni 1980 is een koninklijk besluit op de tuchtprecedure in werking getreden. Het is nog te vroeg om te oordelen of het beoogde objectief, n.l. het inschakelen van procedures gericht op een maximaal verzoenen van een juiste repressie enerzijds en van de rechten van de verdediging anderzijds, ten volle is bereikt.

Nochtans moeten in deze moeilijke en delicate materie nog inspanningen worden geleverd om te voorkomen dat te trage en te ingewikkelde procedures uiteindelijk het belang van een rechtvaardige tucht zouden schaden en een soenele en gemakkelijke uitoefening van de rechten van de verdediging zouden belemmeren.

Met deze ideeën voor ogen, heb ik richtlijnen gegeven om een werkgroep te installeren die ermee belast zal zijn te onderzoeken of geen verbeteringen kunnen worden aangebracht aan de werking van de tucht- en onderzoeksraden en of het vrijheidsberovend karakter van het zwaar arrest in normale omstandigheden niet kan worden afgeschaft.

Tot besluit kan ik zeggen dat de manier waarop de tucht bij de rijkswacht wordt opgevat en toegepast, als resultaat heeft dat ernstige gevallen waarin rijkswachters zijn betrokken, zeldzaam zijn. Ze zijn helaas echter niet onvermijdelijk. Nochtans, en daaromtrent kan geen enkele twijfel bestaan, zijn de bevoegde instanties van de rijkswacht bijzonder waakzaam om elk uitgesproken tuchtvergrijp zonder enige toegeving te straffen.

In dit verband is het spijtig, maar ook paradoxaal, te moeten horen hoe sommigen het rijkswachtcommando verwijten een zekere laksheid aan de dag te leggen wanneer « misstappen » werden gedaan, daar waar anderen integendeel beweren dat de tucht bij de rijkswacht te streng wordt toegepast.

c) Een bijzonder punt betreffende het administratief statuut van het rijkswachtpersoneel verdient de aandacht.

Sedert 1978 zijn, dank zij een bevorderingssysteem door sociale promotie, 39 Nederlandstalige lagere onderofficieren en 30 Franstalige lagere onderofficieren toegetreden tot de carrière van keuronderofficier. Men kan zeggen dat deze vernieuwing, die de toegang mogelijk maakt tot de categorie van hogere graden aan de hand van een systeem dat voornamelijk gebaseerd is op de ervaring in het beroep, positieve resultaten heeft opgeleverd.

Lorsque ce statut, en l'occurrence la loi du 27 décembre 1973, entra entièrement en vigueur, à la suite des derniers arrêtés royaux d'exécution d'avril 1979, il s'agissait surtout d'une innovation pour le personnel au-dessous du rang d'officier qui, jusque là, ne connaissait qu'un régime d'engagements et de renagements.

L'expérience résultant d'une application de deux années du nouveau statut me permet de dire aujourd'hui que, d'une manière générale, cette loi ainsi que ses arrêtés d'exécution contribuent à une administration de ce personnel garantissant un équilibre harmonieux entre ses droits et ses devoirs.

Cette amélioration s'est faite entre autres par l'instauration de procédures plus élaborées, parfois même quelque peu compliquées, notamment en matière de retrait définitif d'emploi.

La question est de savoir comment l'on peut rendre les règles existantes plus souples et plus aisées à comprendre, tout en maintenant un équilibre indispensable entre les droits et les devoirs du personnel.

b) En matière disciplinaire, j'ai constaté avec satisfaction que le commandement de la gendarmerie applique les dispositions de la loi du 14 janvier 1975 portant le règlement de discipline avec discernement et mesure et qu'il en résulte effectivement une saine discipline au sein de ce corps.

Le 19 juin 1980, un arrêté royal relatif à la procédure disciplinaire est entré en vigueur. Il est trop tôt pour apprécier si le but poursuivi, à savoir la mise en œuvre des procédures visant à concilier au maximum une juste répression et les droits de la défense, est pleinement atteint.

Il apparaît cependant déjà qu'en cette matière difficile et délicate, des efforts doivent être réalisés, afin d'éviter que des procédures trop lentes et trop compliquées nuisent finalement à l'intérêt d'une juste discipline et à l'exercice souple et aisé des droits de la défense.

Dans cet ordre d'idées, je viens de donner des directives afin d'installer un groupe de travail qui sera chargé d'examiner si des améliorations ne peuvent être apportées au fonctionnement des conseils de discipline et des conseils d'enquête et si le caractère privatif de liberté des arrêts de rigueur ne peut être supprimé dans des circonstances normales.

En conclusion, je puis affirmer que la manière dont la discipline est comprise et appliquée à la gendarmerie a pour résultat que les affaires graves dans lesquelles des gendarmes sont impliqués sont rares. Mais, hélas, elles ne peuvent pas toujours être évitées. Toutefois, et il ne peut y avoir le moindre doute à cet égard, les autorités de la gendarmerie sont particulièrement vigilantes pour réprimer sans faiblesse les infractions disciplinaires caractérisées.

A cet égard, il est regrettable et au demeurant paradoxal que certains reprochent parfois au commandement de la gendarmerie un certain laxisme lorsque des « bavures » sont commises, alors que d'autres, au contraire, prétendent que la discipline est appliquée à la gendarmerie avec trop de vigueur.

c) Un point particulier relatif au statut administratif du personnel de la gendarmerie mérite de retenir l'attention.

Depuis 1978, grâce à un système d'avancement de grades par promotion sociale, 39 sous-officiers subalternes néerlandophones et 30 sous-officiers subalternes francophones ont accédé à la carrière de sous-officier d'élite. On peut affirmer que cette innovation, qui permet d'accéder à la catégorie de grades supérieurs grâce à un système fondé essentiellement sur l'expérience de la profession, est bénéfique.

De sociale promotie die keur- en hogere onderofficieren de mogelijkheid geeft toe te treden tot de loopbaan van officier, gaf in 1980 voor de eerste maal aanleiding tot de benoeming van vier Nederlandstalige onderluitenanten en één Franstalige onderluitenant. In juni 1981 zal aan de Koning de benoeming in de graad van onderluitenant worden voorgesteld van drie Nederlandstalige onderofficieren die aan de gevraagde voorwaarden voldoen. Men moet vaststellen dat het kleine aantal Franstalige kandidaten hoofdzakelijk te wijten is aan de moeilijkheid die zij lijken te hebben om te slagen voor de wettelijke proeven die betrekking hebben op de kennis van de Nederlandse taal.

4. Het syndicaal statuut

De wet van 11 juli 1978 regelde de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het rijkswachtpersoneel van het actief kader van de rijkswacht.

Deze wet zal in werking treden van zodra de koninklijke uitvoeringsbesluiten zijn gepubliceerd.

Het regeerakkoord preciseert de volgende richtlijnen i.v.m. deze besluiten :

« De koninklijke uitvoeringsbesluiten aangaande het syndicaal statuut van het leger en de rijkswacht zullen gelijkvormig zijn met de koninklijke uitvoeringsbesluiten van het syndicaal statuut van het personeel van het Openbaar Ambt. Ondertussen zal Landsverdediging koninklijke besluiten uitwerken ter bepaling van de representatieve vakbonden, waarvan sprake in artikel 5 van de wetten van 11 juli 1978 houdende regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van het militair personeel en van het personeel van het actief kader van de rijkswacht. »

In uitvoering van dit regeerakkoord werd een eerste ontwerp van koninklijk besluit uitgewerkt door mijn diensten en voorgelegd voor advies aan de consultatieve commissie van het rijkswachtpersoneel. Het betreft de erkenning van de vakbonden. Mijn diensten leggen nu de laatste hand aan het opstellen van een project van koninklijk besluit betreffende de voorwaarden van representativiteit van de vakbonden van de rijkswachtpersoneel.

Wat betreft de representativiteitsnormen van de vakbonden, vastgelegd in voormelde wet van 11 juli 1978, heb ik gevraagd aan mijn administratie de procedure in te zetten met het oog op het indienen van een wetsontwerp dat de representativiteitsnorm wil terugbrengen van 20 op 10 %.

Zo zal voor de rijkswacht dezelfde norm gelden als voor de openbare diensten en het leger.

5. Het administratief en logistiek korps

De wet van 29 december 1975 die deze van 2 december 1957 op de rijkswacht wijzigde, voorzag bij de rijkswacht het bestaan van een administratief en logistiek korps, dat maximum 80 officieren en 1 500 personen beneden de rang van officier telt, aan wie de wet geen enkele bevoegdheid toekent voor het uitvoeren van de wettelijke rijkswachtopdrachten en die alleen met administratieve, technische en logistieke functies kan belast worden.

Verscheidene ontwerpen van statuut werden reeds uitgewerkt zonder dat men tot nu toe een voldoening gevende oplossing heeft gevonden. De talrijke moeilijkheden die opduiken zijn voornamelijk van technische aard.

La promotion sociale permettant aux sous-officiers d'élite et supérieurs d'accéder à la carrière d'officier a donné lieu pour la première fois en 1980 à la nomination de quatre sous-lieutenants néerlandophones et d'un sous-lieutenant francophone. En juin 1981, je proposerai au Roi la nomination au grade de sous-lieutenant de trois sous-officiers néerlandophones remplissant les conditions voulues. Le nombre peu élevé de candidats francophones est dû pour une grande part à la difficulté qu'ils semblent éprouver à présenter avec des chances de succès les épreuves légales portant sur la connaissance de la langue néerlandaise.

4. Le statut syndical

La loi du 11 juillet 1978 organise les relations entre les autorités publiques et les syndicats du personnel du cadre actif de la gendarmerie.

Cette loi entrera en vigueur dès que les arrêtés royaux d'exécution seront publiés.

L'accord de gouvernement donne les précisions suivantes au sujet de ces arrêtés :

« Les arrêtés royaux d'exécution concernant le statut syndical de l'armée et de la gendarmerie seront conformes aux arrêtés royaux d'exécution du statut syndical du personnel de la Fonction publique. Entretemps, la Défense nationale procédera à l'établissement des arrêtés royaux déterminant les organisations syndicales représentatives dont question à l'article 5 des lois du 11 juillet 1978 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats du personnel militaire et du personnel du cadre actif de la gendarmerie. »

En exécution de cet accord gouvernemental, un premier projet d'arrêté royal a été élaboré par mes services et soumis à l'avis de la commission consultative du personnel. Ce projet concerne l'agrément des organisations syndicales du personnel de la gendarmerie. Actuellement, mes services terminent la rédaction d'un projet d'arrêté relatif aux conditions de représentativité des organisations syndicales du personnel de la gendarmerie.

En ce qui concerne les conditions de représentativité des organisations syndicales fixées par la loi du 11 juillet 1978, j'ai demandé à mes services d'engager la procédure en vue du dépôt d'un projet de loi visant à ramener de 20 à 10 % le critère de représentativité.

La gendarmerie s'alignera ainsi sur le critère qui a été fixé pour les services publics et l'armée.

5. Le corps administratif et logistique

La loi du 29 décembre 1975 modifiant celle du 2 décembre 1957 sur la gendarmerie a prévu l'existence à la gendarmerie d'un corps administratif et logistique, dont l'effectif maximum comprend 80 officiers et 1 500 personnes au-dessous du rang d'officier auxquels la loi ne reconnaît aucune compétence pour exécuter les missions incombant à la gendarmerie et destinés à n'y assumer que des fonctions administratives, techniques et logistiques.

Divers projets de statuts ont été élaborés sans que l'on ait pu aboutir jusqu'ici à une solution satisfaisante, les nombreuses difficultés rencontrées étant essentiellement d'ordre technique.

Een uiterst diepgaande studie van dit probleem is nochtans bijna ten einde.

Het zal alsdan mogelijk zijn snel de basisprincipes van dit toekomstig statuut uit te bouwen, die zullen voorgelegd worden aan het gemeenschappelijk onderzoek van alle departementen die hun zeg hebben bij het indienen van het wetsontwerp dat later het statuut zal worden.

Ik zal dus binnenkort bij mijn collega's van het Openbaar Ambt en van Begroting een voorstel indienen dat de fundamentele principes bevat van dit toekomstig statuut, zodat de procedure met het oog op de uitwerking van het nodige wetsontwerp zou kunnen bespoedigd worden.

6. Probleem in verband met de noodzakelijke tweetaligheid van een deel van het onderofficierenpersoneel

Het is algemeen bekend dat de rijkswacht grote moeilijkheden ondervindt om, in zijn betrekkingen met het publiek, de voorschriften van de wet van 1966 op het taalgebruik in administratieve aangelegenheden te respecteren.

Deze moeilijkheden zijn te wijten aan het onvoldoende aantal onderofficieren die een effectieve kennis hebben van meer dan één landstaal. Nochtans, ondanks deze moeilijkheden, is de rijkswacht er steeds in geslaagd, dank zij de manier waarop zij haar diensten regelt en haar personeel aanwendt, te vermijden dat men haar op dit gebied ook maar het minste verwijt kan maken.

Het rijkswachtcommando voorziet in zijn organische tabellen 1 630 betrekkingen voor onderofficieren die een effectieve kennis hebben van de Nederlandse en van de Franse taal om, op operationeel gebied, te beantwoorden aan de eisen van de wet van 1966. De werkelijkheid is de volgende : 640 onderofficieren zijn erkend, omdat zij geslaagd zijn in de proef voorzien door de wet dienaangaande, als effectief tweetalig.

Sedert vele jaren spant het rijkswachtcommando zich in om deze schaarste te verhelpen. Cursussen tweede taal zijn voorzien in het programma van de opleiding van de onderofficieren; een mislukking voor de examens tweede taal tijdens de vorming van kleuronderofficier kan een invloed hebben op de eindnota bij het einde van de vorming. Taallaboratoria werden geïnstalleerd in de Koninklijke Rijkswachtschool, bij het mobiel legioen te Brussel evenals in ieder van de mobiele groepen van Antwerpen, Gent, Charleroi en Luik om, volgens de meest moderne technieken, het onderwijs van de tweede taal te bevorderen.

In de mate dat de omstandigheden het toelaten worden dienstfaciliteiten verleend aan het personeel dat wenst taalcursussen te volgen georganiseerd in burgerlijke onderwijsinrichtingen.

C. Het materieel

1. De voertuigen

Inzake het voertuigenpark zet de rijkswacht haar vernieuwingspolitiek van het voertuigenbestand verder rekening houdend met de aankoopovereenkomsten die in de meeste gevallen opgesteld zijn voor een periode van vijf jaar.

De aankopen geschieden op basis van een vervangingsplanning waarbij de informatica een kostbare bijdrage voor de beslissing levert.

Une étude particulièrement poussée de ce problème touche cependant à sa fin.

Elle permettra de dégager rapidement les principes de base du futur statut. Ceux-ci devraient pouvoir faire l'objet d'un examen par tous les départements qui seront concernés par le projet de loi qui consacrera ce statut.

Je compte donc, dans un délai rapproché, soumettre à l'examen de mes collègues de la Fonction publique et du Budget un projet définissant les principes fondamentaux de ce futur statut de manière à pouvoir accélérer au mieux la procédure d'élaboration de la future loi.

6. Problème du bilinguisme nécessaire d'une partie du personnel sous-officier

On sait que la gendarmerie éprouve de grandes difficultés à respecter, dans ses rapports avec le public, les dispositions de la loi de 1966 sur l'emploi des langues en matière administrative.

Ces difficultés sont dues au nombre insuffisant de sous-officiers ayant une connaissance effective de plus d'une langue nationale. Toutefois, malgré ces difficultés, la gendarmerie est toujours parvenue, grâce à la manière dont elle organise ses services et règle les affectations de son personnel, à éviter que le moindre reproche puisse lui être fait dans ce domaine.

Le commandement de la gendarmerie prévoit dans ses tableaux organiques 1 630 emplois de sous-officiers ayant une connaissance effective des langues française et néerlandaise pour faire face, sur le plan opérationnel, aux exigences de la loi de 1966. En fait, la situation est la suivante : 640 sous-officiers sont reconnus comme possédant une connaissance effective des deux langues, parce qu'ils ont réussi l'épreuve prévue par la loi à cet égard.

Depuis de nombreuses années, le commandement de la gendarmerie s'efforce de remédier à cette pénurie. Des cours de seconde langue sont prévus au programme de formation des sous-officiers; un échec aux examens de seconde langue durant la formation des sous-officiers d'élite peut influer sur la note finale en fin de formation. Des laboratoires de langues ont été installés à l'Ecole royale de Gendarmerie, à la légion mobile à Bruxelles ainsi que dans chacun des groupes mobiles d'Anvers, de Gand, de Charleroi et de Liège, afin de promouvoir, selon les techniques les plus modernes, l'enseignement de la seconde langue.

Dans la mesure où les circonstances le permettent, des facilités de service sont accordées au personnel qui le désire, pour suivre les cours de langue organisés dans des établissements civils d'enseignement.

C. Le matériel

1. Charroi

Dans le domaine du charroi automobile, la gendarmerie poursuit sa politique de renouvellement de son parc de véhicules, compte tenu des conventions d'achat établies, dans la plupart des cas, pour une durée de cinq ans.

Les acquisitions s'effectuent sur base d'un planning de remplacement pour lequel l'informatique apporte une aide précieuse à la décision.

Voor wat de wagens van de middencategorie en de half-snelle wagens betreft, staat een nieuwe koopovereenkomst op het getouw; de oude overeenkomst inzake de aankoop van deze beide categorieën voertuigen liep ten einde in 1980.

Inzake de vrachtwagens 4 T, heeft het commando van de rijkswacht beslist, in het kader van het soberheidsbeleid gevoerd door de Regering en tengevolge van de opgelegde budgettaire besmoeiingen, de aankoop van de vrachtwagens te beperken tot 200 eenheden. Het organieke cijfer van 247 voertuigen beantwoordend aan de behoeften, zal behouden blijven; maar, in geval van mobilisatie, zal overgegaan worden tot de opeising van bijkomende vrachtwagens.

2. Bewapening

De vernieuwing en de modernisering van de bewapening, zowel voor de strijd tegen het banditisme als voor oorlogsopdrachten, zal voortgezet worden door de aanschaffing van ± 800 geweren FAL STANDAARD; ± 800 pistolen 9 mm, verlicht model en 12 infanteriemortieren 60 mm BRANDT, voor een totaal van 33 600 000 F.

3. Telecommunicaties

a) Telecijferraars

Twintig telecijferraars die deel uitmaken van een net van 91 telecijferraars met hetzelfde cijfersysteem zullen aangeschaft worden in vervanging van versleten materiaal.

b) Radio

In het kader van een vijfjarige koopovereenkomst zal een tweeschijf van radioposten worden uitgevoerd in 1981; deze aankoop heeft betrekking op de aanschaffing van materiaal bestemd om de door de mobiele eenheden gebruikte posten te vervangen die verouderd zijn en waarvoor steeds minder wisselstukken gevonden worden.

c) Spraakvercijferingsmaterieel

Spraakvercijferingsapparaten voor gebruik op de bijzonder belangrijke telefoonlijnen (operationeel gezien) zullen eveneens aangeschaft worden teneinde een absolute veiligheid van de communicaties te garanderen.

4. Diverse materialen

a) Fotografische apparaten

De vervanging van de fotografische apparaten van de bewakings- en opsporingsbrigade alsmede van de territoriale brigades wordt voortgezet. Het gaat hier om de vierde schijf van een planning die zich over vijf jaren uitstrekkt.

Op het einde van deze schijf zullen nog ongeveer 60 apparaten aangeschaft moeten worden om de planning te beëindigen. Deze aanschaffingen beogen verouderde apparaten te vervangen, die geen kwaliteitswerk toelaten zoals de parketten gerechtigd zijn dat te eisen.

En ce qui concerne les voitures de catégorie moyenne et les voitures semi-rapides, un nouveau projet de marché est en cours, l'ancienne convention relative à l'achat de ces deux catégories étant venue à expiration en 1980.

Quant aux camions de 4 tonnes, le commandant de la gendarmerie a décidé, dans le cadre de la politique d'austérité menée par le Gouvernement et à la suite des compressions budgétaires imposées, de limiter l'achat à 200 unités. Le chiffre organique de 247 véhicules correspondant aux besoins sera maintenu; mais, en cas de mobilisation, il sera procédé à la réquisition des camions supplémentaires.

2. Armement

Le renouvellement et la modernisation de l'armement tant pour la lutte contre le banditisme que pour les missions de guerre, se poursuivront par l'acquisition de 800 fusils FAL STANDAARD, 800 pistolets 9 mm allégé et 12 mortiers 60 mm BRANDT d'infanterie, pour un total de 33 600 000 F.

3. Télécommunications

a) Téléchiffreurs

Vingt téléchiffreurs faisant partie d'un réseau de 91 téléchiffreurs utilisant le même système de chiffrement seront acquis en remplacement du matériel usé.

b) Radio

Dans le cadre d'un marché de 5 ans, une deuxième tranche sera exécutée en 1981; ce marché porte sur l'acquisition d'un matériel destiné à remplacer les postes utilisés par les unités mobiles et devenus vétustes; il est de plus en plus difficile de trouver des pièces de rechange pour ces postes.

c) Matériel de chiffrement

Des appareils de chiffrement destinés à être employés sur les lignes téléphoniques particulièrement importantes (opérationnellement parlant) seront également acquis afin de garantir une sécurité absolue des communications.

4. Matériels divers

a) Appareils photographiques

Le remplacement des appareils photographiques des brigades de surveillance et de recherches ainsi que des brigades territoriales se poursuit. Il s'agit de la quatrième tranche d'un planning s'échelonnant sur cinq ans.

A l'issue de cette opération, ± 60 appareils resteront à acquérir pour achever le planning. Ces acquisitions visent à remplacer des appareils vétustes et ne permettant plus de réaliser un travail de qualité comme les parquets sont en droit de l'exiger.

b) Dieren

1) Paarden

De jaarlijkse afkeuring van $\pm$ 40 paarden, hoofdzakelijk om medische redenen, en hun vervanging laten toe de gemiddelde leeftijd van deze dieren te behouden op tien jaar.

2) Honden

Er moet voorzien worden in de afkeuring en de vervanging van minimum vijf speur- en drughonden, hetzij wegens medicale redenen, hetzij wegens ongeschiktheid voor de opdrachten die zij moeten uitvoeren.

c) Keukenmateriaal

Het plan van de verbetering en de modernisering van de keukeninstallaties in de grote kwartieren zal weldra afgewerkt zijn.

Het gaat om de zesde self-service installatie; al de mobiele groepen zullen zo uitgerust zijn.

d) N. B. C. R.-materiaal

Om aan haar verplichtingen in oorlogstijd te kunnen komen, moet de rijkswacht haar N. B. C. R.-materiaal moderniseren.

De aankoop van nieuwe controle- en ontsmettingseenheden, beantwoordend aan de terzake actueel geldende normen, zal toelaten de verschillende atoom-sets te vervangen die niet meer beantwoorden aan de vereiste betrouwbaarheidsgraad.

Het programma, aangevangen in 1979, had in principe in 1980 afgewerkt moeten zijn. De budgettaire inkrimpingen hebben dit niet toegelaten. Het programma zal ook in 1981 niet voortgezet kunnen worden.

Zijn nog aan te schaffen : 69 DOM 410 uitrusting.

De kredieten noodzakelijk voor de aankoop van 30 eenheden zijn uitgetrokken op de begroting 1982; het saldo zal aangeworven worden in 1983.

5. De informatica

De informatica van rijkswacht valt in het kader van de wettige bezorgdheid doeltreffend in te spelen op de verlangens van de bevolking inzake openbare veiligheid en rust.

Zo in de loop van de laatste jaren het beheer van de rijkswacht gevoelig gerationaliseerd werd en een ernstige besparing opleverde aan personeel belast met het tewerkstellen van de manschappen en het materiaal, dan is het natuurlijk te danken aan de bestendige inspanning van haar beheerders en ook aan de informatica die in aanzienlijke mate hun taak vereenvoudigd heeft.

Inzake de operaties is het wel noodzakelijk hier te herinneren aan de overwegende rol gespeeld door de informatica bij de uitvoering van de gerechtelijke opdrachten en bij het toezicht op het wegverkeer ?

Zoals mijn voorgangers, kan ik slechts de rendabiliteit bevestigen van de investering die toelaat de rijkswacht uit te rusten met het informaticainstrument.

In 1980 is de rijkswacht overgegaan tot de vernieuwing van haar centrale computers die op het technologische vlak voorbijgestreefd zijn en is zij gestart met een omschakelingsprocessus van haar basis-software naar een exploitatiesysteem dat een groter rendement moet halen uit het nieuw materiaal.

b) Animaux

1) Chevaux

La réforme annuelle de $\pm$ 40 chevaux, principalement pour des raisons médicales, et leur remplacement ont pour conséquence de maintenir l'âge moyen de ces animaux à $\pm$ 10 ans.

2) Chiens

Il y a lieu de prévoir la réforme et le remplacement de cinq chiens pisteurs et de drogue minimum, soit pour des raisons médicales, soit pour inaptitude aux missions qu'ils doivent pouvoir exécuter.

c) Matériel culinaire

Le plan d'amélioration et de modernisation des installations culinaires dans les grands quartiers touche à sa fin.

Il s'agit de la sixième installation self-service; tous les groupes mobiles en seront ainsi équipés.

d) Matériel N. B. C. R.

Pour répondre à ses obligations du temps de guerre, la gendarmerie se doit de moderniser ses matériels N. B. C. R.

L'achat de nouvelles unités de contrôle et de décontamination répondant aux normes actuellement admises en cette matière permettra de remplacer différents sets atomiques qui ne présentent plus le degré de fiabilité exigé.

Le programme qui a été entamé en 1979 devait en principe se terminer en 1980. Les circonstances budgétaires ne l'ont pas permis. Le programme ne pourra pas être poursuivi en 1981 non plus.

Resteront à acquérir : 69 équipements DOM 410.

Les crédits nécessaires à l'achat de 30 unités seront prévus au budget de 1982. Le solde sera acquis en 1983.

5. L'informatique

L'informatique à la gendarmerie s'inscrit dans le cadre des préoccupations légitimes de la population de voir assurer la sécurité et la tranquillité publiques.

Si la gestion de la gendarmerie s'est sensiblement rationalisée au cours des dernières années et a permis une économie appréciable de personnel chargé de la mise en œuvre des hommes et des matériels, c'est évidemment grâce aux efforts constants de ses gestionnaires, mais aussi à l'informatique qui a considérablement simplifié leur tâche.

Quant aux opérations, est-il besoin de rappeler le rôle prépondérant de l'informatique dans l'exécution des missions judiciaires et de surveillance de la circulation routière ?

Comme mes prédécesseurs, je ne puis donc que confirmer la rentabilité des investissements destinés à doter la Gendarmerie d'un outil informatique.

En 1980, la gendarmerie a procédé au renouvellement de ses ordinateurs centraux, dépassés sur le plan technologique et a entamé le processus de conversion de son logiciel de base en un système d'exploitation qui devrait lui permettre de tirer le meilleur parti de son nouveau matériel.

In 1981 zal dit migratieproces worden voorgezet ten einde begin 1981 niet alleen een meer presterende exploitatie van het Centrum van Verwerking van Informatie, maar ook een toegenomen veiligheid zowel op het vlak van de toepassingen als op dat van de toegang tot het net te bewerkstelligen.

In deze optiek wordt voorzien om binnen twee jaar een uitrusting aan te schaffen bestemd om automatisch het net van televerwerking te beheren en dit laatste uit te rusten met een dertigtal vaste terminals en met drie schermen voor de visualisering van het verkeer op onze autowegen.

Tenslotte is beslist geworden om in 1981 een nieuw richtinggevend informaticaplan in samenwerking met een consultante firma te verwezenlijken. Dit plan beoogt hoofdzakelijk de informatiebehoeften van de verschillende niveau's van de rijkswacht te actualiseren, de grote lijnen te schetsen van de toepassingen die moeten ontwikkeld worden om aan genoemde behoeften te voldoen en, tenslotte, de prioriteiten vast te leggen volgens dewelke deze ontwikkelingen plaats zullen moeten krijgen.

Hier ook komt de bezorgdheid om de middelen zo goed mogelijk te beheren, klaar naar voor.

Dit jaar zal het werkingsbudget voor de informatica slechts een verhoging kennen van ongeveer 10 miljoen (hetzij 4 %), hetgeen een negatieve groei vertegenwoordigt vergeleken met de evolutie van de prijsindex. Onnodig U te zeggen dat alle inspanningen geleverd zijn geworden om de informatica-sector nauw te schikken naar de budgettaire beperkingen gewenst door de Regering.

In dezelfde optiek stelt de rijkswacht voor, en dit is de eerste maal, om de richting van een investeringspolitiek in te slaan.

Inderdaad, geconfronteerd met de steeds groeiende kost van de huur van bepaalde materialen, heeft zij beslist tot de aankoop van een dertigtal terminals die nodig zijn voor de uitrusting van haar net in 1981. Het gaat meer bepaald om 28 vaste terminals en 3 grafische displays voor een bedrag van 11 000 000 B. F. Het is nuttig op te merken dat de prijs voor de aankoop van een terminal, waarvan de levensduur gemiddeld vijf à zes jaar bedraagt, het bedrag vertegenwoordigt van de huur van gelijkaardig materiaal gedurende twee jaar.

Anderzijds heeft zij gekozen voor de aanschaffing van automatisch bewakingsmateriaal van haar net dat zal bediend worden door één van de operateurs van dienst in de computerzaal liever dan een ploeg van operateurs op te offeren voor de verzekering van een permanentie 24 op 24 uur in elk van de vier centra waar een verzamelaar van het net werkzaam is. De daartoe voorziene uitgave beloopt 9 800 000 F.

Deze aanschaffing, voortvloeiend uit de zorg om een zo goed mogelijk beheer van de openbare gelden, kunnen niet meer uitgesteld worden, wil men dat de informatica haar bijdrage blijft leveren tot de efficiëntie van een korps waarop de hele bevolking moet kunnen rekenen.

D. De operaties

1. Vooraf

Het is genoegzaam geweten dat, bij de uitvoering van haar wettelijke opdrachten, de rijkswacht niet afhangt van de Minister van Landsverdediging.

Het is dus bijna overbodig er hier aan te herinneren dat — zeer grof geschatst — de rijkswacht afhangt van de Minister van Binnenlandse Zaken voor de uitoefening van de administratieve politie en van de Minister van Justitie door tussenkomst van de procureurs-generaal, voor de uitoefening van de gerechtelijke politie.

En 1981, ce processus de migration se poursuivra pour aboutir, début 1982, non seulement à une exploitation plus performante du Centre de Traitement de l'Information, mais à une sécurité accrue tant au niveau des applications qu'à celui de l'accès au réseau.

Dans cette optique, il est prévu d'acquérir en deux ans un appareillage destiné à gérer automatiquement le réseau de télétraitements et d'étoffer ce dernier d'une trentaine de terminaux fixes et de trois écrans de visualisation de la circulation sur nos autoroutes.

Enfin, il a été décidé d'entamer, en 1981, en collaboration avec une firme conseil, la réalisation d'un nouveau plan directeur informatique. Ce plan visera essentiellement à actualiser les besoins en information des divers échelons de la gendarmerie, à esquisser les grandes lignes des applications informatiques à développer pour répondre à ces besoins et, enfin, à fixer les priorités de ce développement.

Sur ce point également, le souci d'exploiter au mieux les ressources est évident.

Cette année, le budget de fonctionnement de l'informatique ne subira qu'une augmentation d'environ 10 millions (soit 4 %), ce qui, compte tenu de l'évolution de l'indice des prix, représente une croissance négative. Inutile de vous dire que tous les efforts ont été faits pour soumettre également l'informatique aux restrictions budgétaires décidées par le Gouvernement.

Dans cette même optique, la gendarmerie se propose, pour la première fois, de s'engager dans une politique d'investissements.

En effet, confrontée au coût sans cesse croissant de la location de certains matériels, elle a pris l'option d'acheter la trentaine de terminaux nécessaires à l'étoffement de son réseau en 1981. Il s'agit exactement de vingt-huit terminaux fixes et de trois displays graphiques pour un montant total de 11 000 000 F.B. Il est intéressant de signaler que le prix d'achat d'un terminal, dont la durée de vie est en moyenne de cinq à six ans, représente le montant de la location d'un matériel similaire pendant deux ans.

D'autre part, elle a décidé d'acquérir (dépense prévue : 9 800 000 F) un matériel de surveillance automatique de son réseau qui sera desservi par un des opérateurs en service dans la salle des ordinateurs, plutôt que d'affecter une équipe d'opérateurs à une permanence 24 heures sur 24 dans chacun des quatre centres où fonctionne un concentrateur du réseau.

Ces acquisitions qui procèdent d'une volonté de gérer au mieux les deniers publics, ne peuvent plus être remises, si l'on veut que l'informatique continue à contribuer à l'efficacité d'un corps sur lequel la population doit pouvoir compter.

D. Les opérations

1. Introduction

Chacun sait que la gendarmerie, dans l'exécution de ses tâches légales, ne dépend pas du Ministre de la Défense nationale.

Il est donc inutile de rappeler — très schématiquement — que la gendarmerie dépend du Ministre de l'Intérieur pour l'exercice de la police administrative et du Ministre de la Justice, à l'intervention des procureurs généraux, pour l'exercice de la police judiciaire.

Het is de verantwoordelijkheid van de Minister van Landsverdediging in te staan voor de organisatie en het algemeen beheer van de rijkswacht. Het ligt dus binnen mijn verantwoordelijkheid uit te maken of de middelen, in de meest ruime zin, waarover het commando van de rijkswacht beschikt, op een kwalitatief en kwantitatief niveau liggen dat voldoende is afgestemd op de aard en de omvang van de opgelegde opdrachten.

In die optiek, lijkt het me aangewezen hierna enkele bondige aanwijzingen te geven nopens feiten met directe weerslag op het operationele leven van de rijkswacht.

Terloops zij hier gewezen op belangrijke bijdragen geleverd door de rijkswacht, voor de aangelegenheden die onder mijn bevoegdheid thuisoren, tot de werkzaamheden van de senatoriale onderzoekscommissie die U zeker bekend zijn.

2. Administratieve politie

Het is voor iedereen gemakkelijk de grote frekwentie vast te stellen waarmee de gebeurtenissen opduiken die de openbare orde beïnvloeden, de verscheidene aard van deze gebeurtenissen, hun vaak onverwachts karakter en hun geografische spreiding.

Daaruit vloeit voor de verantwoordelijke overheid de steeds groter wordende noodzaak voort om voortdurend een alsmaar groeiend aantal beschermingsmaatregelen te nemen voor objectieven van de meest diverse aard waarvan de opsomming zeer lang is : ambassades, diplomatieke missies, bepaalde ministeries, openbare gebouwen of gebouwen van algemeen nut, plaatsen waar belangrijke vergaderingen doorgaan, vliegvelden, kerncentrales, Belgische personaliteiten of buitenlandse personaliteiten op bezoek.

Het hoort mij niet toe te oordelen over de opportunité van de getroffen maatregelen of over de opgelegde uitvoeringsmodaliteiten. Nochtans kan ik niet genoeg onderlijnen dat het gewicht van deze maatregelen steeds hoofdzakelijk neerkomt op de schouders van de rijkswacht en dat, inzake de taken opgelegd aan de rijkswacht, de huidige last, gelet op de budgettaire mogelijkheden en op het effectievenplafond, gevaarlijk dicht bij de breuklast ligt.

3. De gerechtelijke politie

De evolutie van de criminaliteit is niet van aard om ons gerust te stellen.

Zoals voor de problemen met betrekking tot de uitoefening van de administratieve politie, zal ik niet blijven stilstaan bij de grond van het vraagstuk, daar dit niet tot mijn bevoegdheid behoort.

Begin 1980 heeft mijn voorganger U aangetoond hoe de criminaliteit bestendig toeneemt en op tien jaar tijd meer dan verdubbeld is voor zekere materies.

Sedertdien is de toestand er niet minder alarmerend op geworden.

Ik zal mij beperken tot het vermelden van enkele treffende cijfers.

Het aantal door de rijkswacht alleen vastgestelde misdaden en wanbedrijven bedraagt voor 1980 bijna 83 000. Dit aantal situeert zich dus op hetzelfde niveau als in 1979. Men mag echter niet uit het oog verliezen dat het aantal in 1971 minder dan 46 000 bedroeg, en dat er een regelmatige stijging is geweest van 1971 tot 1979.

Onder de vastgestelde misdaden en wanbedrijven nemen de diefstallen met verzwarende omstandigheden de meest

Il est de la responsabilité du Ministre de la Défense nationale de prendre en charge l'organisation et l'administration de la gendarmerie. Il m'appartient donc d'apprécier si les moyens, au sens le plus large, dont dispose le commandant de la gendarmerie se situent à un niveau qualitatif et quantitatif correspondant à l'ampleur et à la nature des missions imposées.

Dans cette optique il me paraît utile de donner ci-après quelques indications succinctes sur des faits ayant un impact direct sur la vie opérationnelle de la Gendarmerie.

Je signale incidemment que la contribution fournie par la gendarmerie aux travaux de la commission d'enquête du Sénat que vous connaissez, a été très importante, du moins en ce qui concerne les questions qui sont de ma compétence.

2. Police administrative

Tous nous constatons la fréquence d'événements qui ont une influence sur l'ordre public, la nature diverse de ces événements, leur caractère souvent inopiné, leur dispersion géographique.

Il en résulte pour l'autorité responsable la nécessité toujours plus grande de prendre en permanence un ensemble de mesures sans cesse croissant en vue de protéger les objectifs les plus divers dont je ne citerai que les ambassades, les missions diplomatiques, certains ministères, bâtiments publics ou d'intérêt public, les lieux de réunions importantes, les aéroports, les centrales nucléaires, sans parler de certaines personnalités belges ou de personnalités étrangères en visite dans notre pays.

Il ne m'appartient pas d'apprécier l'opportunité des mesures ainsi ordonnées ni des modalités d'exécution imposées. Toutefois, je me dois de souligner que cette charge retombe toujours essentiellement sur les épaules de la gendarmerie et que, compte tenu des possibilités budgétaires et du blocage des effectifs, le point de rupture est près d'être atteint.

3. Police judiciaire

L'évolution de la criminalité n'est pas de nature à nous rassurer.

Comme pour les problèmes relatifs à l'exercice de la police administrative, je ne m'attarderai pas au fond de la question qui n'est pas de ma compétence.

Début 1980, mon prédécesseur vous avait démontré comment la criminalité était en constante progression et avait, en certaines matières, plus que doublé en dix années de temps.

Depuis lors, la situation n'a pas cessé d'être alarmante.

Je me bornerai à citer quelques chiffres frappants.

Le nombre de crimes et de délits constatés uniquement par la gendarmerie durant l'année 1980 s'élève à près de 83 000. Il se situe ainsi au même niveau qu'en 1979. Il ne faut toutefois pas perdre de vue qu'en 1971, ce chiffre était de moins de 46 000 et que, de 1971 à 1979, la croissance a été continue.

Parmi les crimes et délits constatés, les vols qualifiés représentent, par leur nombre, un phénomène des plus in-

verontrustende plaats in. Het aantal van deze delicten dat verleden jaar werd vastgesteld is met 44 % toegenomen en steeg van 20 630 naar 29 420.

Voor wat betreft de hold-ups kon een toename met 41,9 % worden geregistreerd in vergelijking met 1979 (237 gevallen tegenover 161). De totale waarde van de buit nam toe met 96,5 % in 1980.

Voor de diefstallen van voertuigen stelde men een vermindering vast van bijna 18 %.

Onder de zaken die door de rijkswacht worden behandeld nemen de gevallen die op verdovende middelen betrekking hebben bestendig toe. Tegen 1 104 gevallen in 1975 staan er 2 148 in 1980.

Daarentegen dient opgemerkt te worden dat het aantal onderzoeken die met succes worden afgesloten verminderd.

Voor het geheel van de politiemachten bedroeg dit 45 % van de misdaden en delicten in 1977 en respectievelijk 22 en 21 % in 1979 en 1980.

4. Verkeerspolitie

Uit de gegevens mededeeld door de commandant van de rijkswacht blijkt dat de activiteit van deze laatste gevoelig repressiever is geweest in 1980 dan in 1979.

Het aantal processen-verbaal is gestegen van 428 069 tot 507 746. De onmiddellijke boeten van 82 677 tot 90 293.

De processen-verbaal van verwittiging en de schriftelijke opmerkingen blijven behandhaafd op hetzelfde niveau.

Voor de eerste : 160 676 in 1979; 166 286 in 1980.

Voor de laatste : 189 431 in 1979; 185 579 in 1980.

De gunstige evolutie van de ongevallencurve welke in 1979 een aanvang nam, blijft behouden in 1980, zoals blijkt uit de cijfers hieronder, die betrekking hebben op de door de rijkswacht vastgestelde ongevallen met lichamelijke let-sels.

Jaar	Totaal	Doden	Zwaargewonden	Lichtgewonden
1975	32 545	1 174	14 302	32 988
1976	34 102	1 244	14 948	34 138
1977	33 732	1 244	14 579	34 322
1978	35 130	1 327	15 487	35 518
1979	33 655	1 255	14 700	33 545
1980	33 511	1 298	14 582	33 333

De belangrijkste doelstelling van de rijkswacht inzake verkeerspolitie is van tweevoudige aard :

— de verkeersveiligheid, die wordt nastreefd door middel van een actieve en polyvalente deelname aan de strijd tegen de verkeersongevallen;

— de vlotheid van het verkeer, die wordt nastreefd in samenwerking met andere departementen.

De deelname van de rijkswacht aan de bestrijding van de verkeersongevallen gebeurt op verschillende niveaus.

Op grond van een ontleding van de factoren die een rol spelen bij het veroorzaken van verkeersongevallen, leidt de rijkswacht acties in die erop gericht zijn hetzij de wegen-infrastructuur te wijzigen wanneer deze in vraag wordt gesteld, hetzij het gedrag van de weggebruiker te verbeteren door middel van een opvoedkundige begeleiding in de scholen en door gebruik te maken van de massa media, hetzij tenslotte door middel van afschrikkende of zelfs repressieve politiemaatregelen.

Er wordt bestendig een systematische studie gemaakt van de « zwarte punten », dit zijn de zones met een hoge concentratie aan ongevallen, en de statische bewakingen worden bij voorrang naar deze zones georiënteerd.

quiétants. Effectivement, l'année dernière, le nombre constaté de ces délits a augmenté de 44 %, passant de 20 630 à 29 420.

En ce qui concerne les hold-up, une hausse de 41,9 % par rapport à 1979 est à signaler (237 cas contre 167). La valeur totale du butin a augmenté de 96,5 % en 1980.

Quant aux vols de voiture, une diminution de près de 18 % a été constatée.

Parmi les affaires traitées par la Gendarmerie, celles se rapportant à la drogue sont en constante progression. Pour 1 104 cas en 1975, il faut en noter 2 148 en 1980.

Par contre, le nombre d'affaires élucidées va en diminuant.

Pour l'ensemble des corps de police, ce taux était, en ce qui concerne les crimes et les délits, de 45 % en 1977; il était respectivement de 22 et de 21 % en 1979 et en 1980.

4. Police de la circulation

Il ressort des données communiquées par le commandant de la gendarmerie que l'activité de cette dernière s'est avérée sensiblement plus répressive en 1980 qu'en 1979.

Le nombre de procès-verbaux est passé de 428 069 à 507 746; les amendes immédiates de 82 677 à 90 293.

Les procès-verbaux d'avertissement et les observations écrites se maintiennent à un niveau sensiblement égal.

Pour les premiers : 160 676 en 1979; 166 286 en 1980.

Pour les seconds : 189 431 en 1979; 185 579 en 1980.

L'évolution favorable de la courbe des accidents, amorcée en 1979, se maintient en 1980, comme il ressort des chiffres ci-dessous, portant sur les accidents avec lésions corporelles constatés par la Gendarmerie.

Année	Total	Tués	Blessés graves	Blessés légers
1975	32 545	1 174	14 302	32 988
1976	34 102	1 244	14 948	34 138
1977	33 732	1 244	14 579	34 322
1978	35 130	1 327	15 487	35 518
1979	33 655	1 255	14 700	33 545
1980	33 511	1 298	14 582	33 333

L'objectif majeur de la gendarmerie en matière de police de la circulation routière est double :

— la sécurité routière, grâce à une contribution active et polyvalente à la lutte contre les accidents de roulage;

— la fluidité du trafic qu'elle s'efforce d'assurer en collaboration avec d'autres départements.

La participation de la gendarmerie à la lutte contre les accidents de roulage se situe sur plusieurs plans.

Se basant sur une analyse des facteurs qui contribuent à provoquer des accidents, la gendarmerie mène des actions visant soit à modifier l'infrastructure routière lorsque celle-ci est mise en cause, soit à améliorer le comportement des usagers de la route par l'information éducative dans les écoles et par l'utilisation des mass-média, soit enfin par des mesures policières dissuasives, voire répressives.

Une étude systématique des « points noirs », c'est-à-dire des zones à forte concentration d'accidents, est menée en permanence et les surveillances statiques sont par priorité orientées vers ces zones.

De beperkingen van de brandstof die thans worden opgelegd in het kader van de budgettaire besparingen hebben voor gevolg dat de frekwentie en de duur van de statische controles moet worden opgevoerd, en dit ten nadele van de mobiele bewakingen.

Een van de voornaamste bekommernissen van de rijkswacht inzake het regelen van het verkeer bestaat erin de hinder voor de weggebruiker te verminderen die het gevolg is van opstoppingen in geval van incidenten en ongevallen, of van verzadiging van het verkeer niet alleen tijdens de uittochten van de zomermaanden, maar ook op de werkdagen, tijdens de spitsuren.

Te dien einde is het noodzakelijk een beroep te doen op gesofistikeerde technische middelen om de verkeersstoornissen zo spoedig mogelijk vast te stellen.

In 1981 zal het Ministerie van Openbare Werken op verschillende moeilijke autosnelwegvakken (de Ring van Brussel, het vak Aalter-Gent van de E5, de Ring van Antwerpen) een reeks televisiecameras installeren die aan de dispatchings van de rijkswacht concrete beelden van de toestand van het verkeer op ieder ogenblik zullen verschaffen. Dit systeem zal de reeds opgestelde electronische installaties aanvullen.

Voor het overige versterkt de rijkswacht haar samenwerking met de gesproken pers teneinde de betrouwbaarheid van de wegeninformatie te vergroten. In dit kader dient ook de operationele inrichting van de dispatchings van de bijzondere autowegenpolitie te worden gesitueerd.

In 1980 werd de bouw van drie nieuwe posten van de autowegenpolitie (A. W. P.) voltooid : Awans en Battice in de provincie Luik, en Jabbeke in de provincie West-Vlaanderen.

Om het volledig dispositief van de A. W. P. in België te voltooien, dient men de bouw van de volgende A. W. P. posten nog aan te vangen en te beëindigen : Charleroi, Anderlecht en Ath.

5. Beschouwingen in verband met de operaties

De rijkswacht werd in het afgelopen jaar geconfronteerd met zeer grote moeilijkheden op het vlak van de organisatie van de diensten. Zoals verleden jaar werd uiteengezet, betekende het invoeren van de 38-urenweek een ernstig verlies aan man-uren op een ogenblik waarop de overgang van de wekelijkse werktijd van 42 uren 30 minuten naar 40 uren nog niet was verteerd. Deze opeenvolgende reducties van de werktijd betekenden een prestatieverlies ekwivalent met een effectief van ongeveer 1 700 mannen die 38 uren per week presteren.

Daarenboven hebben de opgelegde strenge kredietbeperkingen inzake personeelsuitgaven en werkingsuitgaven de commandant van de rijkswacht op 18 juli 1980 reeds tot volgende maatregelen genoopt :

a) verbod overuren te presteren behalve indien een dringende en onvoorzienre dienst bij het einde van de referentieperiode dient uitgevoerd te worden of wanneer belangrijke prestaties moeten worden geleverd in het kader van de handhaving van de orde;

b) beperking van het personeel, belast met logistieke en administratieve taken, tot het strikte minimum nodig om de operationaliteit van de eenheden te bewaren;

c) vermindering van de preventieve diensten en deze van algemeen toezicht, inclusief de diensten uitgevoerd met betrekking tot de politie van het wegverkeer;

d) vermindering van het personeel belast met de politie van hoven en rechtbanken;

Les restrictions dans la consommation de carburants imposées actuellement dans le cadre des économies budgétaires obligent à augmenter la fréquence et la durée des contrôles statiques au détriment des surveillances mobiles.

Une des préoccupations majeures de la gendarmerie en matière de régulation du trafic est de réduire les inconvénients résultant, pour les usagers de la route, des embouteillages en cas d'incidents, d'accidents ou de saturation de la circulation non seulement pendant les migrations estivales mais également en semaine et, particulièrement, aux heures de pointe.

A cet effet, le recours à des moyens techniques sophistiqués est indispensable afin de déceler au plus vite les perturbations du trafic.

En 1981, le Ministère des Travaux publics installera sur plusieurs tronçons autoroutiers névralgiques (Ring de Bruxelles, tronçon Aalter-Gand de l'E5, Ring d'Anvers) une série de caméras de télévision qui fourniront, à tout moment, aux dispatchings de la gendarmerie des images concrètes de la situation du trafic. Ce système complètera les dispositifs électroniques déjà en place.

Par ailleurs, la gendarmerie renforce sa collaboration avec la radio et la télévision afin d'améliorer la qualité de l'information routière. L'organisation opérationnelle des dispatchings de la police spéciale des autoroutes s'inscrit dans cette perspective.

En 1980, la construction de trois nouveaux postes de la police spéciale des autoroutes (P. S. A.) a été menée à terme : Awans et Battice dans les provinces de Liège et Jabbeke dans la province de Flandre occidentale.

Pour parachever le dispositif complet de la P. S. A. en Belgique, il reste à entreprendre et à terminer la construction des postes P. S. A. suivants : Charleroi, Anderlecht et Ath.

5. Considérations relatives aux opérations

Au cours de l'année écoulée, la gendarmerie a connu de très grandes difficultés sur le plan de l'organisation des services. Comme il a été signalé l'année dernière, l'introduction de la semaine de 38 heures a provoqué une perte considérable en heures/hommes à un moment où l'effet de la transition de la semaine de travail de 42 heures et 30 minutes à 40 heures se faisait encore sentir. Ces réductions successives du temps de travail ont provoqué une perte de prestations équivalente à un effectif d'environ 1 700 hommes prestant 38 heures par semaine.

En outre, les restrictions sévères de crédits imposées tant pour les dépenses de personnel que pour les dépenses de fonctionnement, ont obligé le commandant de la gendarmerie à prendre, dès le 18 juillet 1980, les mesures suivantes :

a) interdiction de prêter des heures supplémentaires, sauf au cas où un service urgent et imprévu doit être exécuté à la fin d'une période de référence ou lorsque des prestations importantes doivent être fournies dans le cadre du maintien de l'ordre;

b) limitation du personnel chargé de missions logistiques et administratives au strict minimum requis pour le maintien du caractère opérationnel des unités;

c) réduction des services préventifs et des services de surveillance générale, y compris les services ayant trait à la police de la circulation routière;

d) réduction du personnel chargé de la police des cours et tribunaux;

e) afschaffing van administratieve overbrengingen van gevangenen;

f) vermindering van dienstprestaties geleverd ter bewaking van ministeries.

Dat dergelijke beperkingen uitvallen ten nadele van de preventie ligt voor de hand. Maar ook de onderzoeksomstandigheden inzake criminaliteit worden ernstig aangetast.

Het ligt niet in mijn bedoeling aan te tonen dat er maar een uitweg zou bestaan om aan de huidige omstandigheden te verhelpen : ondoordachte effectieverhogingen of onhoudbare kreditaangroei.

Het is mijn bedoeling aan te tonen dat er een werkelijk probleem bestaat, waarvan eenieder zich moet bewust worden.

Aan de politie en rijkswacht een nieuw dynamisme inblazen zou ook kunnen geschieden door het overhevelen naar andere administraties van opdrachten die volkomen geschikt zijn voor personeel dat niet de fysische, psychologische en andere kwalificaties heeft die wij zo gaarne als onmisbaar beschouwen voor een modern politieman.

Dat zou het geval kunnen zijn voor de overbrenging van gedetineerden en minderjarigen, de identiteitscontrole aan de grenzen, de politie bij de hoven en rechtbanken, het fouilleren in de luchthaven en andere opdrachten waarvan het om zo te zeggen administratief cachet overweegt op het aspect actie.

E. De kazernering

1. Situatie

De Rijkswacht beschikt momenteel over de volgende administratieve en logistieke infrastructuur :

- 2 grote complexen voor haar generale staf;
- 4 grote complexen voor haar scholen;
- 5 grote complexen voor haar mobiele eenheden;
- 9 grote complexen voor haar territoriale eenheden in de provinciehoofdplaatsen;
- 52 middelgrote complexen voor haar territoriale eenheden in de districtshoofdplaatsen;
- 378 kleine complexen voor haar territoriale divisies;
- 1 groot complex voor haar logistiek centrum;
- 1 middelgroot complex voor de hoofdpost van de speciale autowegenpolitie;
- 12 kleine complexen voor de gewone posten van de speciale autowegenpolitie;
- 1 middelgroot complex voor haar veiligheidsafdeling op de luchthaven van Zaventem;
- 1 middelgroot complex voor haar afdeling Shape.

De meeste van deze complexen zijn eigendom van het Ministerie van Openbare Werken, de overige zijn gehuurd, ten laste van de begroting van de rijkswacht.

Wat betreft de huisvesting van het gehuwd personeel, was de situatie op 1 januari 1981 de volgende :

- globaal aantal logies : 2 292;
- aantal logies in staatseigendom : 1 852;
- aantal gehuurde logies : 440.

e) suppression des transferts administratifs de prisonniers;

f) réduction des services pour la protection des ministères.

Il est clair que ces restrictions se font au détriment de la prévention. Mais les possibilités d'enquête dans le domaine de la criminalité s'en trouvent également affectées.

Mon propos n'est pas de prouver que pour remédier aux difficultés présentes, le seul moyen consisterait en des accroissements inconsidérés d'effectifs ni en des augmentations incontestables de crédits.

Je tiens uniquement à démontrer que le problème est réel et que chacun doit en prendre conscience.

La police et la gendarmerie pourraient également acquérir une vigueur nouvelle si on transférait à d'autres administrations certaines missions qui peuvent parfaitement être exécutées par un personnel qui n'a pas à justifier de toutes les aptitudes physiques, psychologiques et de toutes les compétences que nous nous plaisons à qualifier d'indispensables à un policier moderne.

Il pourrait en être ainsi du transfert de détenus et de mineurs, du contrôle d'identité aux frontières, de la police des cours et tribunaux, de la fouille dans les aéroports et d'autres missions dont l'aspect en quelque sorte administratif l'emporte de loin sur les caractéristiques d'action.

E. Le casernement

1. Situation

La gendarmerie dispose actuellement de l'infrastructure administrative et logistique suivante :

- 2 grands complexes pour son état-major général;
- 4 grands complexes pour ses écoles;
- 5 grands complexes pour ses unités mobiles;
- 9 grands complexes pour ses unités territoriales dans les chefs-lieux de province;
- 52 complexes moyens pour ses unités territoriales dans les chefs-lieux de district;
- 378 petits complexes pour ses brigades territoriales;
- 1 grand complexe pour son centre logistique;
- 1 complexe moyen pour son poste principal de la police spéciale des autoroutes;
- 12 petits complexes pour ses postes ordinaires de la police spéciale des autoroutes;
- 1 complexe moyen pour son détachement de sécurité à l'aéroport de Zaventem;
- 1 complexe moyen pour son détachement au Shape.

La majorité de ces complexes sont la propriété du Ministère des Travaux publics, le reste est pris en location à charge du budget de la gendarmerie.

En ce qui concerne les logements du personnel marié, la situation au 1er janvier 1981 était la suivante :

- nombre total de logements : 2 292;
- nombre de logements qui sont la propriété de l'Etat : 1 852;
- nombre de logements loués : 440.

2. Gerealiseerd in 1980

De nieuwe constructies en inrichtingen lopen op tot 812 miljoen, dit is 52,5 % van de toegekende dotatie (beperkingen opgelegd tijdens de uitvoering). Aanvankelijk had de Rijkswacht een verdeling van de kredieten voorzien van ± een derde per gewest.

Om redenen eigen aan het departement Openbare Werken werden de kredieten zeer ongelijkmatig gebruikt in de gewesten (Vlaanderen : 406 miljoen, Brussel : 155 miljoen, Wallonië : 251 miljoen).

Deze situatie blijkt vooral voor Brussel betreurenswaardig waar de noden van de rijkswacht het grootst zijn.

3. Voorzieningen voor 1981

De kredieten van het investeringsprogramma ten gunste van de Rijkswacht lopen op tot 1 193 miljoen.

Het is nodig hieraan een selectieve schijf toe te voegen betreffende de werken ter stimulering van de energiebesparing voor een totaal bedrag van 624,5 miljoen, dus een totaal van 1 817,5 miljoen F, waarvan de voorziene verdeling de volgende is :

de Brusselse agglomeration	386 + 64 = 450 miljoen
het Franstalige gewest	535,5 + 329 = 864,5 miljoen
het Nederlandstalige gewest	271,5 + 231,5 = 503 miljoen
	<hr/>
	1 193 + 624,5 = 1 817,5 miljoen

II. — Algemene bespreking

Alvorens de algemene bespreking aan te vatten, vragen sommige leden dat een commissievergadering zou gepland worden in aanwezigheid van de drie voogdijministers van de Rijkswacht.

De Minister van Landsverdediging verklaart hiertegen geen bezwaar te hebben en is bereid zich te schikken naar de beslissingen van de commissie.

1. Personeelsproblemen

a) Tucht

Verschillende leden wensen dieper in te gaan op de kwestie van de tucht bij de Rijkswacht.

Een lid verwijst meer bepaald op een persartikel dat gewaarschuwt voor een syndicale opiniepeiling in dat verband. Hij spreekt zijn ongerustheid uit over de gevallen waarin rijkswachters bij misdrijven zijn betrokken terwijl een ander lid het heeft over het steeds terugkerende thema van de zelfmoorden bij de Rijkswacht. Ten slotte wordt meer toelichting gevraagd omtrent de werkzaamheden van de werkgroep die zich bezighoudt met eventuele hervormingen inzake tucht- en onderzoeksraden.

Voor hetgeen zijn algemene appreciatie over de bij de Rijkswacht heersende tucht aangaat verwijst de Minister naar hetgeen hij daaromtrent in zijn uiteenzetting verklaarde.

Hij voegt er aan toe dat hij inderdaad van een vakbondsorganisatie van het rijkswachtpersoneel de uitslag heeft ontvangen van een door haar georganiseerde opiniepeiling.

Op de wijze waarop deze opiniepeiling werd georganiseerd en de wetenschappelijke waarde die daaraan moet gehecht worden wenst de Minister niet in te gaan. Wel doet

2. Réalisations en 1980

Les constructions nouvelles et aménagements se montent à 812 millions, soit 52,5 % de la dotation octroyée (restrictions imposées en cours d'exercice). A l'origine, la gendarmerie avait prévu une répartition des crédits à raison de ± un tiers par région.

Pour des raisons propres au département des Travaux publics, les crédits ont été engagés fort inégalement suivant les régions (Flandre : 406 millions, Bruxelles : 155 millions, Wallonie : 251 millions).

Cette situation est regrettable, en particulier pour Bruxelles où les besoins de la gendarmerie sont les plus aigus.

3. Prévisions pour 1981

Les crédits du programme d'investissement pour la gendarmerie s'élevant à 1 193 millions.

Il convient d'y ajouter une tranche sélective relative aux travaux tendant à favoriser les économies d'énergie, d'un montant de 624,5 millions, soit au total 1 817,5 millions de F, dont la répartition est la suivante :

agglomération bruxelloise	386 + 64 = 450 millions
région francophone	535,5 + 329 = 864,5 millions
région néerlandophone	271,5 + 231,5 = 503 millions
	<hr/>
	1 193 + 624,5 = 1 817,5 millions

II. — Discussion générale

Avant que la discussion générale ne soit entamée, plusieurs membres demandent que l'on prévoie une réunion de la commission à laquelle participeraient les trois ministres de tutelle de la Gendarmerie.

Le Ministre de la Défense nationale déclare qu'il n'y voit aucune objection et qu'il est prêt à se conformer aux décisions de la commission.

1. Problèmes de personnel

a) Discipline

Plusieurs membres désirent examiner plus avant le problème de la discipline au sein de la gendarmerie.

Un membre attire plus spécialement l'attention sur un article paru dans la presse, où il est question d'un sondage qu'une organisation syndicale a effectué à ce sujet. Il exprime sa préoccupation sur les cas où des gendarmes se trouvent impliqués dans des délits, tandis qu'un autre membre aborde le sujet très souvent débattu des suicides au sein de la gendarmerie. Enfin, un membre demande de plus amples informations au sujet du groupe de travail qui étudie les réformes dont les conseils de discipline et d'enquête pourraient faire l'objet.

Pour ce qui est de son appréciation générale concernant la discipline au sein de la gendarmerie, le Ministre renvoie à ce qu'il a déclaré à ce propos dans son exposé.

Il ajoute qu'une organisation syndicale du personnel de la Gendarmerie lui a en effet communiqué le résultat d'un sondage qu'elle avait réalisé.

Le Ministre ne désire pas s'appesantir sur la manière dont ce sondage a été organisé, ni sur la valeur scientifique qu'il faut lui accorder. Il fait cependant observer que, selon ce

hij opmerken dat onder de hoofdbekommerenis van het rijkspersonel, de kwestie van de tucht slechts op de vijfde plaats voorkomt van de kwestie van wedde, de dienstorganisatie en de arbeidsvooraarden, de menselijke en sociale betrekkingen en de werking van de syndicale organisaties.

Omtrent de opmerking die werd gemaakt betreffende de misdrijven waarbij rijkswachters zijn betrokken wenst de Minister er de aandacht op te vestigen dat dergelijke zaken in de pers meestal grote weerklank vinden. Volgens de Minister is het gevaarlijk aan de hand van één of andere grote titel overhaaste besluiten te trekken aangaande de frequentie van dergelijke voorvallen. Hetzelfde geldt trouwens voor de regelmatig terugkerende mededelingen en vragen in verband met het aantal zelfmoorden bij de rijkswacht.

Hij herinnert eraan dat er in 1977 en 1978 inderdaad respectievelijk 11 en 12 zelfmoorden werden geregistreerd en dat die cijfers merkelijk hoger liggen dan die van de voorgaande en van de volgende jaren, zonder dat nochtans enig verband kon gelegd worden tussen deze twee pieken en één of andere oorzaak specifiek aan het leven of het werk in de schoot van de Rijkswacht.

Het is moeilijk in deze aangelegenheid vergelijkingen te maken met de cijfers die genoteerd worden voor het geheel van de bevolking, mede omdat niet altijd nauw keuze statistieken vorhanden zijn.

Omtrent de werkgroep die zich zal bezighouden met de eventuele hervormingen van het bestaande stelsel voor tuchten onderzoeksraden, herinnert de Minister eraan dat de vakbondsorganisaties van de rijkswacht uitgenodigd werden om aan de werkzaamheden van deze werkgroep deel te nemen. De werkgroep zal eerstdaags zijn werkzaamheden aanvragen. De Minister hoopt dat de conclusies en voorstellen van de groep beschikbaar zullen zijn na het zomerreces.

b) *Syndicale kwestie*

Een lid maakt zich ongerust omtrent het voornemen van de Minister om de wettelijk vastgestelde representativiteitscriterium voor de vakbondsorganisaties te herzien, en vraagt of er niet moet gevreesd worden voor een te grote versnippering van dergelijke organisaties.

De Minister antwoordt dat naar zijn oordeel twee situaties moeten vermeden worden. De eerste is de praktische monopolsituatie waartoe de actuele wetsbeschikking geleid heeft. De tweede is inderdaad een te grote versnippering van organisaties.

Het komt er dus op aan de representativiteitscriteria te versoepelen doch meteen te beletten de overmatige aangroei van het aantal vakbondsorganisaties die als representatief zouden erkend worden.

c) *Vrouwelijk personeel*

In verband met de recruterings van het vrouwelijk personeel wenst een lid nauwkeurig te worden ingelicht omtrent de huidige stand van zaken terwijl een ander lid uitlegt vraagt over de bedoeling van de Minister over aan het vrouwelijk personeel bepaalde functies toe te vertrouwen die de vrouw beter zouden liggen dan de man.

Op deze laatste vraag antwoordt de Minister dat de aanwerving van vrouwen en hun opleiding met het oog op het uitoefenen van bepaalde voor hen gereserveerde functies, overeenstemt met de visie die ter grondslag lag aan de wet van 27 december 1975 die voor het eerst vrouwen toeliet tot het operationeel korps van de rijkswacht.

Deze visie is echter achterhaald door de evolutie van de wetgeving inzake de emancipatie van de vrouw.

sondage, dans l'ordre des priorités, la discipline ne vient qu'en cinquième lieu parmi les préoccupations essentielles du personnel de la gendarmerie, après le traitement, l'organisation du service et les conditions de travail, les relations humaines et sociales et le fonctionnement des organisations syndicales.

En ce qui concerne l'implication de gendarmes dans des délits, le Ministre désire attirer l'attention sur le fait que ces affaires trouvent généralement un large écho dans la presse. Selon le Ministre, il est dangereux de se baser sur l'une ou l'autre manchette de journal pour tirer des conclusions hâtives sur la fréquence de pareils événements. Il en va de même en ce qui concerne les informations qui sont régulièrement données et les questions qui sont tout aussi régulièrement posées au sujet du nombre de suicides à la gendarmerie.

Il rappelle que 11 et 12 suicides ont en effet été enregistrés respectivement en 1977 et en 1978 et que ces chiffres sont notamment supérieurs à ceux enregistrés les années précédentes et les années suivantes, sans que l'on puisse pourtant établir une quelconque relation entre ces deux chiffres et l'une ou l'autre cause spécifique propre à la vie ou au travail au sein de la gendarmerie.

Il est difficile d'établir en ce domaine des comparaisons avec les chiffres qui sont enregistrés pour l'ensemble de la population, notamment parce que l'on ne dispose apparemment que de peu de statistiques précises.

En ce qui concerne le groupe de travail chargé d'étudier les éventuelles réformes à apporter au régime existant des conseils de discipline et d'enquête, le Ministre rappelle que les organisations syndicales de la gendarmerie ont été invitées à participer aux travaux de ce groupe de travail. Celui-ci entamera prochainement ses travaux. Le Ministre espère que les conclusions et propositions du groupe seront connues après les vacances d'été.

b) *Question syndicale*

Un membre exprime son inquiétude quant à l'intention du Ministre de revoir le critère légal de représentativité des organisations syndicales et il demande s'il n'y a pas lieu de craindre une multiplication excessive de ces organisations.

Le Ministre répond que deux situations sont selon lui à éviter. La première est le quasi-monopole auquel la disposition légale actuelle a donné lieu; la seconde est en effet la multiplication excessive des organisations syndicales.

Il s'agit donc d'assouplir les critères de représentativité, tout en évitant une prolifération des organisations syndicales qui seraient reconnues comme représentatives.

c) *Personnel féminin*

En ce qui concerne le recrutement de personnel féminin, un membre voudrait obtenir des précisions au sujet de l'état actuel de la question, tandis qu'un autre membre demande que le Ministre précise ses intentions quant à l'affectation envisagée du personnel féminin à certaines fonctions qui conviendraient mieux aux femmes qu'aux hommes.

A cette dernière question, le Ministre répond que le recrutement de femmes et leur formation en vue d'exercer certaines fonctions qui leur seraient réservées correspond aux visées de la loi du 27 décembre 1975 qui a autorisé pour la première fois l'admission de femmes au sein du corps opérationnel de la gendarmerie.

Cet objectif se trouve cependant dépassé par l'évolution de la législation relative à l'émancipation de la femme.

Essentieel in dit opzicht is de titel V van de zogenaamde crisiswet van 4 augustus 1978 die in een volledige gelijkberechtiging van man en vrouw voorziet.

De Minister kondigt aan dat zijn diensten de laatste hand leggen aan een wetsontwerp dat ertoe strekt de huidige statutaire teksten voor het militaire en rijkswachtpersoneel volledig in overeenstemming te brengen met de bepalingen van bovenvermelde crisiswet. Hij oordeelt dat de besprekking in de Kamers van dat wetsontwerp de geschikte gelegenheid lijkt om de kwestie van vrouwelijk rijkswachtpersoneel onder al haar aspecten aan een ruime discussie te onderwerpen.

d) Wedden en vergoedingen

Een lid pleit voor het inwerken van bepaalde vergoedingen in de wedde zelf.

Volgens de Minister zou dergelijk initiatief gans de weddestructuur opnieuw in vraag stellen en lijkt dit in de huidige budgettaire context weinig aangewezen.

Een lid wenst uitleg in verband met de achterstallige betalingen voor geleverde overuren.

De Minister legt uit dat het niet gaat om betalingen die zouden achterstallig zijn in de juiste betekenis van de term. Het overurensysteem wordt verrekend over een periode van acht weken. Bij het afsluiten van dergelijke periode wordt het aantal gepresteerde overuren berekend.

Na deze berekening vergt de eigenlijk uitbetaling nog een periode van enkele weken die niet kan worden ingekort.

Hieruit volgt echter dat tussen het begin van een referentieperiode en het ogenblik waarop de betaling gebeurt, een zeer lange periode verstrijkt hetgeen verkeerdlijk aan achterstalligheid zou kunnen doen denken.

De vergoeding voor overlijden of voor definitieve werk-onbekwaamheid ingevolge dienstongeval is volgens een lid op dit ogenblik een reden van ongerustheid bij het rijkswachtpersoneel.

De Minister deelt mede dat dit probleem hem niet ontgaat en dat hij het heeft voorgelegd aan een daartoe opgerichte werkgroep. De syndicale organisaties werden uitgenodigd voor deelneming aan de activiteiten van die werkgroep waarvan de conclusies voor het einde van dit jaar verwacht worden.

2. Operaties

Verschillende leden wensen de nadruk te leggen op hun ongerustheid i.v.m. de toenemende onveiligheid die in verschillende grote centra duidelijk merkbaar is en zij pleiten dringend voor een duidelijk merkbare en zo permanent mogelijke tegenwoordigheid van de rijkswacht, om dat gevoelen van onveiligheid tegen te gaan.

Een lid meent dat hierbij de veiligheid van de rijkswachter zelf niet mag uit het oog verloren worden en pleit voor patrouilles van drie man en voor het uitrusten van elke politiewagen met een aantal kogelvrije vesten.

De Minister begrijpt best de bezorgdheid van de leden en kan zich daarbij aansluiten. Het is echter zo dat het aantal manschappen waarover de rijkswacht beschikt en de duur van de prestaties aan die manschappen opgelegd, een beperkt kapitaal vormen dat naar best vermogen moet besteed worden maar dat niet toelaat aan alle mogelijke behoeften te voldoen.

De Minister wenst hier terug te komen op de cijfers vermeld in zijn uiteenzetting, te weten dat het inkrimpen van

Le titre V de la loi « anticrise » du 4 août 1978, qui met l'homme et la femme sur un pied d'égalité totale, revêt une importance essentielle à cet égard.

Le Ministre annonce que ses services mettent la dernière main à un projet de loi qui vise à mettre les textes statutaires actuels applicables au personnel militaire et de la gendarmerie, en parfaite concordance avec les dispositions de la loi anticrise précitée. La discussion de ce projet de loi par les Chambres lui paraît être l'occasion tout indiquée pour consacrer un débat large et détaillé à la question du personnel féminin de la Gendarmerie.

d) Traitements et indemnités

Un membre souhaite que certaines indemnités soient incorporées au traitement.

Le Ministre estime qu'une telle initiative remettrait en question l'ensemble de la structure barémique, ce qui serait inopportun dans le contexte budgétaire actuel.

Un membre demande des explications au sujet des retards de paiement des prestations supplémentaires.

Le Ministre répond qu'il ne s'agit pas à proprement parler de retards de paiement. Le système des prestations supplémentaires s'articule sur des périodes de huit semaines et le nombre d'heures supplémentaires prestées est calculé à l'expiration de chacune de ces périodes.

Ce calcul étant fait, la liquidation exige encore une période de quelques semaines qu'il est impossible d'écourter.

Il s'écoule donc, entre le début de la période de référence et le moment du paiement, une très longue période qui peut être considérée à tort comme un retard.

Un membre fait part des inquiétudes du personnel de la gendarmerie en ce qui concerne l'indemnité de décès ou d'incapacité de travail définitive à la suite d'un accident survenu pendant l'accomplissement du service.

Le Ministre répond que ce problème a retenu son attention et qu'un groupe de travail ad hoc est chargé de l'examiner. Les organisations syndicales ont été invitées à participer aux activités du groupe de travail dont les conclusions sont attendues pour la fin de l'année.

2. Opérations

Plusieurs membres tiennent à mettre en évidence l'inquiétude que leur inspire l'insécurité croissante qui s'installe dans de nombreux centres urbains et plaident pour une présence aussi apparente et permanente que possible de la gendarmerie afin d'apaiser cette sensation d'insécurité.

Un membre ajoute qu'il convient aussi d'assurer la sécurité du gendarme lui-même. Il suggère que les patrouilles se composent de trois hommes et que des gilets pare-balles fassent partie de l'équipement de chaque véhicule de service.

Le Ministre comprend et partage les préoccupations des membres. L'effectif de la gendarmerie et la durée des prestations imposées à cet effectif, constituent toutefois un capital limité qu'il convient d'utiliser de la manière la plus adéquate mais qui ne permet pas de faire face à tous les besoins possibles.

Le Ministre rappelle les chiffres qu'il a cités dans son exposé, à savoir que le passage de la semaine de travail de

de wekelijkse werktijd van 42u.30' naar 38 uur, overeenkomst met een prestatieverlies gelijk aan de mogelijke prestaties van een effectief van 1 700 man naar rata van 38 u. per week.

Of nog, om aan de courante dagelijkse dienstbehoefte te voldoen, zou in deze begroting een bedrag van 300 miljoen voor de betaling van op te leggen overuren moeten voorkomen.

In verband met de sterke van de patrouilles verduidelijkt de Minister dat de voorschriften van het commando van de rijkswacht steeds vatbaar zijn voor uitzonderingen telkens zich uitzonderlijke situaties voordoen.

Zo is de normale sterke van een dienst twee man. Maar éénmansdiensten of driemansdiensten zijn niet uit den boze als daartoe voor een bepaald geval specifieke redenen bestaan. De dotaties aan kogelvrije vesten zijn volgens de Minister ruim genoeg berekend en laten toe aan de behoefte voldoen.

Hetgeen voorafgaat zet een lid ertoe aan te informeren naar de activiteiten van de interministeriële werkgroep voorzien in het regeerakkoord met het oog op de coördinatie van de verschillende politiediensten.

De Minister antwoordt dat, sedert het huidig regeerakkoord van kracht werd, deze werkgroep nog niet heeft vergaderd. Hij stipt echter aan dat onder vorige regeringen deze werkgroep vergaderde onder het voorzitterschap van een afgevaardigde van de Eerste Minister.

Op de vraag of de fusie van de gemeenten en de daaropvolgende verhoging van het aantal politieagenten in veel gemeenten, geen ontlasting betekenden voor de rijkswachtdiensten, antwoordt de Minister dat hij ambtshalve niet geïnformeerd wordt over de uitbreiding van de gemeentelijke politiekaders. Die uitbreiding verandert echter niets aan de wettelijke bevoegdheden van de territoriale rijkswachteenheden. Coördinatie tussen deze laatsten en de gemeentelijke politieoverheden blijft zoals voorheen hoofdzakelijk een kwestie van personen en van persoonlijke verhoudingen.

Anderzijds is het zeker dat, bij het bepalen van haar eigen organisatie, de rijkswacht ervan uitgaat dat zij ten aanzien van de gemeentelijke politie een complementaire rol te spelen heeft en dat het geenszins haar bedoeling is zich aan deze laatste te substitueren.

Een lid wenst bevestiging van de aanwezigheid van een 40-tal rijkswachters bij de diensten voor militaire veiligheid.

De Minister bevestigt dat inderdaad een 40-tal rijkswachters te werk gesteld zijn bij de algemene dienst « Inlichtingen en veiligheid van het leger ». De Minister geeft toe dat over het al dan niet onontbeerlijk karakter van de rijkswachttegenwoordigheid al daar kan gediscussieerd worden. Alleszins is het zo dat de rijkswachters gezien hun vorming best geschikt zijn voor de hun toevertrouwde opdracht en dat hun terugtrekking uit bedoelde dienst de militaire autoriteiten voor een probleem zou stellen.

3. Kazernering

Een lid wenst uitleg omtrent het aantal betrokken logementen, de verleden jaar doorgevoerde saneringen en de door de rijkswacht betaalde huurprijzen, terwijl een ander lid vraagt ingelicht te worden over de realisaties van 1980 en de vooruitzichten voor 1981.

De Minister verstrekkt de volgende antwoorden :

42h30 à la semaine de 38 heures représente, en temps de travail perdu, l'équivalent des prestations de 1 700 hommes travaillant 38 heures par semaine.

Ajoutons que pour répondre aux besoins courants du service quotidien, il faudrait inscrire au budget un montant de 300 millions pour la rémunération de prestations supplémentaires à imposer.

En ce qui concerne l'effectif des patrouilles, le Ministre répond que les prescriptions du commandement de la gendarmerie autorisent des dérogations lorsque des situations exceptionnelles se présentent.

L'effectif normal d'un service est de deux hommes, mais certains services peuvent parfaitement être assurés par un seul homme ou par trois, si des raisons spécifiques le justifient. Le Ministre ajoute qu'il existe un nombre suffisant de gilets pare-balles pour répondre aux besoins.

Un membre demande où en sont les travaux du groupe interministériel prévu dans l'accord de gouvernement et chargé d'étudier le problème de la coordination entre les différents services de police.

Le Ministre répond que ce groupe de travail ne s'est plus réuni depuis la conclusion du dernier accord de gouvernement. Il ajoute que, sous des gouvernements précédents, ce groupe de travail était présidé par un délégué du Premier Ministre.

Un membre demande si les fusions de communes qui ont entraîné une augmentation des effectifs de police dans de nombreuses communes n'ont pas permis d'alléger la tâche de la gendarmerie. Le Ministre répond qu'il n'est pas informé d'office des renforcements des cadres de la police communale. Un tel renforcement n'a toutefois aucune incidence sur la compétence légale des unités territoriales de la gendarmerie. La coordination entre ces dernières et les autorités de la police communale demeure essentiellement une question de personnes et de rapports personnels,

Par ailleurs, il est évident que la gendarmerie s'organise en tenant compte du fait qu'elle joue un rôle complémentaire par rapport à la police communale; il n'entre donc pas dans ses intentions de se substituer à cette dernière.

Un membre demande s'il est exact qu'une quarantaine de gendarmes font partie des services de la sécurité militaire.

Le Ministre confirme qu'une quarantaine de gendarmes font partie du service général de renseignements et de sécurité de l'armée. Il concède que l'on peut se demander si la présence de membres de la gendarmerie est indispensable dans ce service. Il ajoute que les gendarmes sont, en raison de leur formation, très bien placés pour accomplir les tâches qui leur sont confiées et que leur retrait du service en question poserait un problème aux autorités militaires.

3. Casernement

Un membre demande des explications au sujet du nombre de logements occupés, des assainissements qui ont été apportés l'année dernière et des loyers payés par la gendarmerie. Un autre membre demande des informations au sujet des réalisations de 1980 et des perspectives de 1981.

Le Ministre fournit les réponses suivantes :

Inzake huurprijzen trekt de rijkswacht jaarlijks op haar eigen begroting de bedragen uit die nodig zijn om het hoofd te bieden aan de huuruitgaven en de bijdragen verschuldigd aan de Regie der gebouwen voor de onderhouds- en administratiekosten van de gebouwen die zij betreft.

Voor 1981 belopen die kredieten 392 miljoen en zijn die als volgt in te delen :

- onderhouds- en administratiekosten van gebouwen eigendom van de Regie : 326 miljoen;
- administratiekosten van gebouwen in huur genomen door de rijkswacht maar beheerd door de Regie : 1 miljoen;
- huur van gebouwen : 65 miljoen.

De inspanningen om de bestaande logementen te verbeteren wordt voortgezet zoals moge blijken uit volgende cijfers :

	5 jaar geleden	Nu
— logementen zonder centrale verwarming	72,2 %	48,5 %
— logementen zonder badkamer	35,8 %	13,6 %
— logementen zonder garage	69,1 %	55,6 %

Verwezenlijkingen in 1980

Brusselse agglomeratie

Geruzet-kazerne : aanpassingswerken sportzaal	19,3
aanpassingswerken kamers voor ongehuwden	11,6
aanpassingswerken ruiterijplein	5,2
De Witte de Haelen-kazerne : Vernieuwing elektriciteitswerken	17,9
Brigade van Etterbeek : verbouwingswerken	9,9
Diverse aanpassingswerken (verwarming, dak, ramen...)	91,1
	155

Waals gewest

Philippeville : aanpassingswerken	8,2
Vottem : nieuwe keuken (mobiele groep)	8,6
Sankt-Vith : centrale verwarmingsinstallatie	6,4
Tubize : nieuwe kazerne	12,4
Diverse aanpassingswerken	215,4
	251

Vlaams gewest

Kortenberg : nieuwe kazerne	46,2
Blaasveld : nieuwe kazerne	20,7
Mechelen : verbouwingswerken	7,7
Brasschaat : wegennet (Heli-loods)	6,3
Gent : nieuw gebouw voor de mobiele groep	3,5
Dendermonde : aanpassingswerken voor de huisvesting	20

En ce qui concerne les loyers, le budget annuel de la gendarmerie comprend les crédits nécessaires au paiement des loyers et des contributions dus à la Régie des bâtiments pour les frais d'entretien et d'administration des bâtiments occupés par la gendarmerie.

Pour 1981, ces crédits s'élèvent à 392 millions, qui sont répartis de la manière suivante :

- frais d'entretien et d'administration de bâtiments appartenant à la Régie : 326 millions;
- frais d'administration de bâtiments loués par la gendarmerie et gérés par la Régie : 1 million;
- location de bâtiments : 65 millions.

L'effort d'amélioration des logements existants se poursuit ainsi que le montrent les chiffres suivants :

	Il y a 5 ans	Actuellement
— logements sans chauffage central	72,2 %	48,5 %
— logements sans salle de bains	35,8 %	13,6 %
— logements sans garage	69,1 %	55,6 %

Réalisations 1980

Agglomération bruxelloise

Caserne Geruzet : aménagement salle de sports	19,3
aménagement chambres célibataires	11,6
aménagement plaine de cavalerie	5,2
Caserne « De Witte de Haelen » : renouvellement électrique	17,9
Brigade d'Etterbeek : transformations	9,9
Travaux divers d'aménagement (chauffage, toitures, chassis...)	91,1
	155

Région wallonne

Philippeville : aménagements	8,2
Vottem : installation nouvelle cuisine (groupe mobile)	8,6
Saint-Vith : installation chauffage central	6,4
Tubize : nouvelle caserne	12,4
Travaux divers d'aménagement	215,4
	251

Région flamande

Kortenberg : nouvelle caserne	46,2
Blaasveld : nouvelle caserne	20,7
Malines : transformations	7,7
Brasschaat : réseau routier (hangar Héli)	6,3
Gand : nouvelle construction groupe mobile	3,5
Termonde : aménagements logements	20

Buggenhout : nieuwe kazerne	17,8
Zwevezele (Wingene) : nieuwe kazerne	20
Beernem : nieuwe kazerne	20
Tielt : nieuwe kazerne	18,9
Knokke-Heist : aanpassingswerken voor de huisvesting	26,5
Damme : aankoop van een gebouw	6,6
Diverse aanpassingswerken :	191,8
	406

Buggenhout : nouvelle caserne	17,8
Zwevezele (Wingene) : nouvelle caserne	20
Beernem : nouvelle caserne	20
Tielt : nouvelle caserne	18,9
Knokke-Heist : aménagements logements	26,5
Damme : achat immeuble	6,6
Travaux divers d'aménagements :	191,8
	406

Vooruitzichten voor 1981

Brusselse agglomeratie

Kazerne Geruzet : diverse aanpassingen (nieuwe daken, nieuwe elektrische voorzieningen, isoleringswerken, asfalteren van de binnenplaats, aanleg van een ringbaan met hindernissen...).

Kazerne « De Witte de Haelen » : allerlei aanpassingen.

Brigade van Etterbeek : huisvesting.

Generale Staf : bouw van nieuwe kantoren.

Logistiek Centrum : aanleg van een parkeerplaats.

Brigade van St-Pieters-Woluwe : aankoop van een gebouw + bouw van autobergplaatsen.

Detachement van de Koninklijke Paleizen te Laken : bouw van huisvesting voor ongehuwden.

Waals gewest

Waals Brabant :

Bouw van nieuwe kazernes voor de brigades van Court-Saint-Etienne en Rebécq.

Provincie Henegouwen :

Bouw van garages voor de mobiele groep te Jumet.

Bouw van een nieuwe kazerne te Chièvres.

Provincie Luik :

Nieuw gebouw voor de generale staf en aanleg van een sporthal voor de mobiele groep te Vottem.

Aanpassingswerken in de officierenmess te Luik.

Bouw van een nieuwe kazerne voor de brigade van Amay.

Aankoop van een gebouw voor de brigade van Oupeye.

Provincie Luxemburg :

Bouw van een nieuwe kazerne voor de brigade van Vaux-sur-Sûre.

Provincie Namen :

Afwerking van de nieuwe kazerne te Jambes.

Bouw van nieuwe kazernes voor de brigades van Mettet en Walcourt.

Prévisions pour 1981

Agglomération bruxelloise

Caserne Geruzet : aménagements divers (renouvellement de toitures, renouvellement d'installations électriques, travaux d'isolation, asphaltage de la cour, création d'une piste d'obstacles...).

Caserne « De Witte de Haelen » : aménagements divers.

Brigade d'Etterbeek : construction de logements.

Etat-Major général : construction de nouveaux bureaux.

Centre logistique : aménagement d'un parking.

Brigade de Woluwe-St-Pierre : achat immeuble + construction de garages.

Détachement des Palais royaux à Laeken : construction de logements pour célibataires.

Région wallonne

Brabant wallon :

Construction de nouvelles casernes pour les brigades de Court-Saint-Etienne et de Rebécq.

Province de Hainaut :

Construction de garages à Jumet pour le groupe mobile.

Construction d'une nouvelle caserne à Chièvres.

Province de Liège :

Construction d'un nouveau bloc état-major et d'un hall sportif à Vottem pour le groupe mobile.

Aménagements au mess-officiers à Liège.

Construction d'une nouvelle caserne pour la brigade d'Amay.

Achat d'un immeuble pour la brigade d'Oupeye.

Province de Luxembourg :

Construction d'une nouvelle caserne pour la brigade de Vaux-sur-Sûre.

Province de Namur :

Travaux d'achèvement de la nouvelle caserne de Jambes.

Construction de nouvelles casernes pour les brigades de Mettet et de Walcourt.

<i>Vlaams gewest</i>	<i>Région flamande</i>
Vlaams Brabant :	Brabant flamand :
Bouw van nieuwe kazernes voor de brigades van Gooik en Sint-Kwintens-Lennik.	Construction de nouvelles casernes pour les brigades de Gooik et de Sint-Kwintens-Lennik.
Aankoop van een gebouw voor de brigades van Linden.	Achat d'un immeuble pour la brigade de Linden.
Provincie Antwerpen :	Province d'Anvers :
Bouw van een nieuwe kazerne voor de brigade van Hoboken.	Construction d'une nouvelle caserne pour la brigade de Hebdaken.
Nieuw dak voor de rijschool van de kazerne van Wilrijk.	Nouvelle toiture pour le manège de la caserne de Wilrijk.
Provincie Limburg :	Province de Limbourg :
Bouw van een nieuwe kazerne voor het district Genk.	Construction d'une nouvelle caserne pour le district de Genk.
Bouw van een nieuwe kazerne voor de brigade van Maasmechelen.	Construction d'une nouvelle caserne pour la brigade de Maasmechelen.
Provincie Oost-Vlaanderen :	Province de Flandre orientale :
Bouw van nieuwe kazernes voor de brigades van Wachtebeke, Bassevelde, Nevele, Stekene en Oosterzele.	Construction de nouvelles casernes pour les brigades de Wachtebeke, Bassevelde, Nevele, Stekene et Oosterzele.
Huisvesting voor het district Dendermonde.	Aménagements de logements pour le district de Termonde.
Provincie West-Vlaanderen :	Province de Flandre occidentale :
Bouw van een nieuwe kazerne voor de brigade van Heuvoland.	Construction d'une nouvelle caserne pour la brigade de Heuvoland.
Aanpassingswerken bij de brigade van Damme.	Travaux d'aménagement à la brigade de Damme.

4. Diversen

Een lid wenst uitleg omtrent een ministerieel besluit van 19 februari 1979 waarbij een beheerscomité voor informatica in het departement van Landsverdediging werd opgericht.

De Minister antwoordt dat dit comité inderdaad werd opgericht en dat het zich bezig houdt met alle vraagstukken met betrekking tot de informatica eigen aan Landsverdediging en met de vragen die betrekking hebben op de coördinatie tussen de informaticamiddelen bestaande in de sector Landsverdediging enerzijds, in de sector politie en rijkswacht en in de sector infrastructuur anderzijds.

De Minister herinnert aan de samenstelling van dit comité en voegt daaraan toe dat naastdien een bureau voor informatica bestaat dat een permanent orgaan is rechtstreeks afhangend van het beheerscomité, dat er het secretariaat van waarneemt en de nodige administratieve en technische steun verstrekt.

Hetzelfde lid wenst eveneens toelichting bij een krediet van 61 miljoen dat uitgetrokken is voor het vergoeden van technici die niet behoren tot de administratie.

De Minister antwoordt dat het gaat om twee overeenkomsten afgesloten met twee onderscheiden dienstenfirma's. Het voornaamste van de twee (50 miljoen) slaat op analisten, programmeurs en vattingspersoneel dat onontbeerlijk is voor de goede werking van het informaticasysteem van de rijkswacht. Deze laatste beschikt in haar rangen niet over dat gespecialiseerd personeel. In het op te richten administratief en logistiek korps zal nochtans aan dergelijke gespecialiseerde functies de nodige plaats gereserveerd worden.

Een lid vraagt het aantal aangenomen geneesheren te kennen.

De Minister antwoordt dat er in principe per rijkswachbrigade twee aangenomen geneesheren bestaan. Hun aantal op 1 juni 1981 beloopt 740.

4. Divers

Un membre désire obtenir des précisions au sujet d'un arrêté ministériel du 19 février 1979 en vertu duquel un comité de gestion de l'informatique a été créé au sein du département de la Défense nationale.

Le Ministre répond que ce comité existe effectivement et qu'il s'occupe de toutes les questions informatiques qui se posent dans le secteur de la Défense nationale et de toutes les questions relatives à la coordination des moyens informatiques au secteur de la Défense nationale d'une part, du secteur des polices et de la gendarmerie et du secteur de l'infrastructure d'autre part.

Le Ministre rappelle la composition de ce comité et ajoute qu'il existe en outre un bureau de l'informatique, qui est un organe permanent dépendant directement du comité de gestion et qui en assure le secretariat et fournit l'assistance administrative et technique nécessaire.

Le même membre désire également obtenir des précisions en ce qui concerne le crédit de 61 millions prévu pour la rémunération de techniciens qui ne font pas partie de l'administration.

Le Ministre répond qu'il s'agit de deux contrats conclus avec deux sociétés de service distinctes. Le principal de ces contrats (50 millions) concerne des analystes, des programmeurs et du personnel de saisie qui sont indispensables au bon fonctionnement du système informatique de la gendarmerie. Celle-ci ne dispose en effet pas de ce personnel spécialisé dans ses rangs. La place nécessaire sera cependant réservée à ces fonctions dans le corps administratif et logistique qui doit être créé.

Un membre voudrait connaître le nombre de médecins agréés.

Le Ministre répond qu'il y a en principe deux médecins par brigade et que leur nombre est de 740 au 1er juin 1981.

In verband met een vraag over de begroting van de C. D. S. C. A., antwoordt de Minister dat deze begroting voor 1981 door de Ministers van Begroting en van Landsverdediging nog niet werd goedgekeurd. Het oorspronkelijk ingediend ontwerp wordt momenteel door het beheerscomité herwerkt en zal binnenkort aan de betrokken ministers ter goedkeuring kunnen voorgelegd worden. De rekeningen voor het jaar 1980 zijn nog niet opgemaakt.

III. — Stemmingen

De artikelen en de gehele begroting van de rijkswacht voor het begrotingsjaar 1981, alsmede de artikelen en het gehele wetsontwerp houdende aanpassing van de begroting van de rijkswacht voor het begrotingsjaar 1980, werden aangenomen met 10 tegen 2 stemmen en 2 onthoudingen.

De Rapporteur,

R. GHEYSEN

De Voorzitter,

L. OLIVIER

En réponse à la question concernant le budget de l'O. C. A. S. C., le Ministre précise que ce budget pour 1981 n'a pas encore reçu l'approbation des Ministres du Budget et de la Défense nationale. Le projet initial est en ce moment remanié par le comité de gestion et il sera soumis sous peu à l'approbation des ministres concernés. Les comptes relatifs à l'année 1980 n'ont pas encore été établis.

III. — Votes

Les articles et l'ensemble du budget de la gendarmerie pour l'année budgétaire 1981, ainsi que le projet de loi ajustant le budget de la gendarmerie pour l'année budgétaire 1980 sont adoptés par 10 voix contre 2 et 2 abstentions.

Le Rapporteur,

R. GHEYSEN

Le Président,

L. OLIVIER